

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Ιουνίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3469

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 23296

Τροποποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Αφού έλαβε υπόψη:

• Το π.δ. 83/1984 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Αιγαίου, Ιονίου Πανεπιστημίου και Πανεπιστημίου Θεσσαλίας» (Α' 31).

• Την υπ' αρ. 18959/19.06.2023 (Υ.Ο.Δ.Δ. 595) διαπιστωτική πράξη συγκρότησης του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

• Την υπ' αρ. 25105/26.07.2023 (Υ.Ο.Δ.Δ. 742) διαπιστωτική πράξη εκλογής Πρύτανη και ορισμού τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

• Την υπ' αρ. 26859/02.08.2023 διαπιστωτική πράξη συγκρότησης του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου κατόπιν εκλογής Πρύτανη (ΑΔΑ: 6Λ6Σ469Β7Λ-ΜΓΜ).

• Την υπ' αρ. 29754/12.09.2023 διαπιστωτική πράξη Πρύτανη με θέμα «Συγκρότηση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024» (ΑΔΑ: 6Ρ05469Β7Λ- Β5Ξ).

• Την υπ' αρ. 34600/09.10.2023 διαπιστωτική πράξη Πρύτανη με θέμα «Ανασυγκρότηση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024» (ΑΔΑ: 630Δ469Β7Λ- ΗΦΠ).

• Την υπ' αρ. 45293/30.11.2023 διαπιστωτική πράξη Πρύτανη με θέμα «Ανασυγκρότηση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024» (ΑΔΑ: 9ΦΟΕ469Β7Λ- ΦΔ9).

• Την υπ' αρ. 18910/23.05.2024 διαπιστωτική πράξη Πρύτανη με θέμα «Ανασυγκρότηση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024» (ΑΔΑ: Ψ3ΥΡ469Β7Λ- Ο3Δ).

• Την υπ' αρ. 27407/04.08.2023 απόφαση Πρύτανη «Καθορισμός του τομέα ευθύνης κάθε Αντιπρυτάνη, μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους τέσσερις (4) Αντιπρυτάνεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου και καθορισμός της σειράς αναπλήρωσης του Πρύτανη και των Αντιπρυτάνεων» (Β' 5064) (ΑΔΑ: ΨΔΨΟ469Β7Λ-ΞΚ0), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 28632/01.09.2023 (Β' 5348) απόφαση

Πρύτανη ως προς τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στον Αντιπρυτάνη Οικονομικών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, και την υπ' αρ. 39780/06.11.2023 (Β' 6495 - ΑΔΑ: 6ΔΒ9469Β7Λ-ΒΦΠ) απόφαση Πρύτανη ως προς τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στον Αντιπρυτάνη Διοικητικών και Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Αντιπρυτάνη Διεθνοποίησης, Εξωστρέφειας και Φοιτητικής Μέριμνας.

• Το άρθρο 217 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141), σύμφωνα με τις οποίες η Επιτροπή Δεοντολογίας έχει ιδίως τις εξής αρμοδιότητες: καταρτίζει «Κώδικα δεοντολογίας και καλής πρακτικής» για ακαδημαϊκά, διοικητικά, και ερευνητικά θέματα (κανόνες βιοηθικής κ.λπ.), ο οποίος εγκρίνεται από τη Σύγκλητο και ενσωματώνεται στον Εσωτερικό Κανονισμό.

• Την απόφαση της υπ' αρ. 106 (επαναληπτικής)/20.07.2018 έκτακτης συνεδρίασης της Συγκλήτου με θέμα 2.1 «Εγκριση του Κώδικα Δεοντολογίας του Ιδρύματος».

• Την απόφαση της υπ' αρ. 106 (επαναληπτικής)/20.07.2018 έκτακτης συνεδρίασης της Συγκλήτου με θέμα 2.1 «Εγκριση του Κώδικα Δεοντολογίας του Ιδρύματος».

• Την απόφαση της υπ' αρ. 22/16.06.2022 συνεδρίασης της Συγκλήτου με θέμα 5.5 «Τροποποίηση της απόφασης της υπ' αρ. 106 (επαναληπτικής)/20.07.2018 έκτακτης συνεδρίασης της Συγκλήτου με θέμα 2.1 «Εγκριση του Κώδικα Δεοντολογίας του Ιδρύματος».

• Την εισήγηση της Επιτροπής Δεοντολογίας (αρ. συν. 03/21.05.2024 θέμα 1ο).

• Την προφορική εισήγηση του Αντιπρυτάνη Διεθνοποίησης, Εξωστρέφειας και Φοιτητικής Μέριμνας σχετική με το θέμα σε συνέχεια της εισήγησης της Επιτροπής Δεοντολογίας (αρ. έκτ. συν. 03/21.05.2024 θέμα 1ο).

• Το πρακτικό της υπ' αρ. 16/29.05.2024 συνεδρίασης της Συγκλήτου θέμα 4.1.: Τροποποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου.

• Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

• Το σχέδιο του κώδικα δεοντολογίας και καλής πρακτικής όπως αυτός έχει διαμορφωθεί μετά τις τροποποιήσεις του (επισυνάπτεται).

καθώς και μετά από συζήτηση, ομόφωνα αποφασίζει: Την τροποποίηση της απόφασης της υπ' αρ. 22/16.06.2022 συνεδρίασης της Συγκλήτου με θέμα 5.5 «Τροποποίηση της απόφασης της υπ' αρ. 106 (επαναληπτικής)/20.07.2018 έκτακτης συνεδρίασης της Συγκλήτου με θέμα 2.1 «Εγκριση του Κώδικα Δεοντολογίας του Ιδρύματος», ως ακολούθως:

Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Δικτυακός Τόπος

<https://www.aegean.gr/ethics.aegean.gr>

Μάιος 2024

Προοίμιο

Ο παρών Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Αιγαίου καταρτίσθηκε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 217 του ν. 4957/2022, από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, όπως αυτός εγκρίθηκε με απόφαση της Συγκλήτου (106 (έκτακτης επαναληπτικής)/20.07.2018) και τροποποιήθηκε με την απόφαση της Συγκλήτου (22/16.06.2022)

1. Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου αρχών και κανόνων δεοντολογίας και καλών πρακτικών σε σχέση με τα ακαδημαϊκά, διοικητικά και ερευνητικά θέματα λειτουργίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αναγνωρίζει τη σημασία κοινών αντιλήψεων και πρακτικών σχετικά με το ρόλο, τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις των μελών του όπως και του Ιδρύματος, κατά την προετοιμασία, υλοποίηση και αξιολόγηση όλων των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών δραστηριοτήτων. Η προαγωγή των συγκεκριμένων πολιτικών και διαδικασιών συμβάλλει στην ατομική και συλλογική ακαδημαϊκή ανάπτυξη, προστατεύει το κύρος του Ιδρύματος και συνιστά βασικό παράγοντα για την εδραίωση και διατήρηση της εμπιστοσύνης της κοινωνίας προς το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ως δημόσιο φορέα εκπαίδευσης και ως φορέα δευτερογενούς κοινωνικοποίησης.

2. Εφαρμογή

2.1. Πεδίο εφαρμογής

Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής εφαρμόζεται από το σύνολο των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, ήτοι τα μέλη ΔΕΠ, τα μέλη ΕΔΙΠ, τα μέλη ΕΕΠ, και τις λοιπές κατηγορίες διδακτικού προσωπικού, τα μέλη ΕΤΕΠ, το διοικητικό προσωπικό, το τεχνικό προσωπικό, τους ερευνητές και τις ερευνήτριες, το αποσπασμένο προσωπικό, τους φοιτητές και τις φοιτήτριες όλων των κύκλων σπουδών του Ιδρύματος, καθώς και τους/τις πάσης φύσεως εξωτερικούς/ές επιστημονικούς/ές συνεργάτες/τριες του Ιδρύματος στη σύμβαση των οποίων ενσωματώνεται η διαδικτυακή διεύθυνση του Κώδικα, η υποχρέωση τήρησής του και οι νόμιμες συνέπειες από την παραβίαση του.

Η εφαρμογή του Κώδικα δεν αναιρεί ή υποκαθιστά σε καμία περίπτωση τις λοιπές υποχρεώσεις των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, που πηγάζουν από τις διατάξεις της κείμενης ελληνικής νομοθεσίας και ιδιαίτερα της νομοθεσίας για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, τις ευρωπαϊκές οδηγίες, το διεθνές δίκαιο, καθώς και τους κανονισμούς κάθε δικαιοδοσίας στην οποία υπάγεται το Ίδρυμα βάσει των δραστηριοτήτων του.

Επίσης τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας οφείλουν να τηρούν και τις ειδικότερες υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την υπαγωγή τους σε ειδικότερο επαγγελματικό κλάδο. Η ανωτέρω υποχρέωση ισχύει ανεξαρτήτως αν το σχετικό έργο παράγεται στους χώρους εργασίας εντός των εγκαταστάσεων του Ιδρύματος ή εκτός αυτών.

2.2. Υποχρεώσεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου

α. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, δια των αρμοδίων οργάνων και υπηρεσιών του, διασφαλίζει ότι όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, τα μέλη ΔΕΠ, τα μέλη ΕΔΙΠ, τα μέλη ΕΕΠ, οι λοιπές κατηγορίες διδακτικού προσωπικού, τα μέλη ΕΤΕΠ, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, το διοικητικό προσωπικό, οι ερευνητές και οι ερευνήτριες, το αποσπασμένο προσωπικό, καθώς και οι πάσης φύσεως εξωτερικοί/ές επιστημονικοί/ές συνεργάτες και συνεργάτιδες έχουν ενημερωθεί για τον Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής και αναρτά τον Κώδικα στην κεντρική ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ώστε να είναι άμεσα διαθέσιμος σε όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας και σε όλη την κοινωνία. Ο Κώδικας αναρτάται σε γραπτή μορφή όπως και σε μορφή φωνητικού αρχείου, ώστε να είναι προσβάσιμος κατά το μέγιστο δυνατό.

γ. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου θα προάγει συνεχώς την εφαρμογή των Αρχών και Πολιτικών Ηθικής και Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου στα μέλη της Κοινότητας του και την όποια αναγκαία ανανέωση του Κώδικα, ο οποίος θα μεταφραστεί και στην Αγγλική γλώσσα. Επίσης θα προάγει τον Κώδικα μεταξύ των ακαδημαϊκών επισκεπτών και επισκεπτριών στο Ίδρυμα περιλαμβανομένων και των από το εξωτερικό φοιτητών και φοιτητριών, όπως και μεταξύ όσων συμμετέχουν στα θερινά σχολεία του Ιδρύματος και στις μορφές δια Βίου Μάθησης που οργανώνονται από το Ίδρυμα.

3. Αρχές Δεοντολογίας

Τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για τη διασφάλιση των ακόλουθων Αρχών και Πολιτικών Δεοντολογίας, αλλά και των αντιστοίχων αρχών που αποτυπώνονται σε άλλες Κανονιστικές Αποφάσεις (ενδεικτικά Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ιδρύματος, Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ιδρύματος) σε κάθε εκπαιδευτική, ερευνητική, διοικητική και άλλη δραστηριότητα που υλοποιούν, στοχεύοντας στην περαιτέρω βελτίωση των διαδικασιών αυτών, μέσω της αναγνώρισης και αντιμετώπισης ζητημάτων που άπτονται της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Σχήμα 1: Αρχές Δεοντολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

3.1. Ακαδημαϊκή ελευθερία

Η ακαδημαϊκή ελευθερία, άρρηκτος και θεμέλιος λίθος κάθε ακαδημαϊκής κοινότητας, συνταγματικά κατοχυρωμένη, διαφυλάσσεται από το Ίδρυμα και τα μέλη του σε όλες τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές διαδικασίες των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος, προάγοντας την ελεύθερη σκέψη, τον κριτικό στοχασμό και τη δημιουργική έκφραση.

3.2. Ακεραιότητα και ακαδημαϊκό ήθος

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου εναποθέτει στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας την ευθύνη να εκπροσωπούν το Ίδρυμα, την αποστολή του και τους συλλογικούς στόχους του, με ακεραιότητα, ακαδημαϊκό ήθος και προσήλωση στο αίσθημα του καθήκοντος έναντι του Πανεπιστημίου και του κοινωνικού συνόλου σε όλες τις δραστηριότητές τους διαφυλάσσοντας το κύρος του Ιδρύματος.

3.3. Ίση μεταχείριση και σεβασμός - Αμεροληψία

Όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου απολαμβάνουν του δικαιώματος -και υποχρεούνται να σέβονται το αντίστοιχο δικαίωμα- της

ίσης μεταχείρισης, χωρίς καμία μορφή άμεσης, έμμεσης ή άλλης διάκρισης (φυλετικής, εθνοτικής, γλωσσικής, θρησκευτικής, πολιτικής, φιλοσοφικής, υγείας - σωματικής ικανότητας οικονομικής ή/και κοινωνικής κατάστασης, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού κ.λπ.).

Κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εκπαιδευτικής, ερευνητικής και διοικητικής δραστηριότητας, όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας συμπεριφέρονται με τον προσήκοντα σεβασμό ως προς τα δικαιώματα και την προσωπικότητα όλων των προσώπων με τα οποία συνεργάζονται και συνδιαλέγονται εντός και εκτός του Ιδρύματος, χωρίς καμία μορφή άμεσης ή έμμεσης διάκρισης ή ηθικής παρενόχλησης, συμπεριλαμβανομένης και της σεξουαλικής παρενόχλησης. Η συμπεριφορά των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας διέπεται από τις αρχές του σεβασμού και της προστασίας τόσο της βιολογικής και πνευματικής ακεραιότητας και της ιδιωτικότητας του ανθρώπου, όσο και της φύσης και του περιβάλλοντος.

Όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για την αμερόληπτη μεταχείριση όλων των προσώπων με τα οποία συνεργάζονται.

γάζονται ή συνδιαλέγονται εντός και εκτός του Ιδρύματος, με προσήλωση στο νόμο και στις αρχές της δικαιοσύνης, και της αξιοκρατίας, αποφεύγοντας ενέργειες που συνιστούν ή υποδηλώνουν εύνοια, προκατάληψη ή αρνητική προδιάθεση προς όλα τα συνεργαζόμενα πρόσωπα. Δεσμεύονται επιπλέον να προάγουν την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα όργανα διοίκησης και λήψης αποφάσεων.

3.4. Ακαδημαϊκή Αριστεία και ισοπολιτεία

Αδιάλειπτος στόχος των δραστηριοτήτων των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι η επίτευξη εκπαιδευτικής και ερευνητικής αριστείας με παράλληλη τήρηση των κανόνων Δεοντολογίας, έτσι ώστε η ακαδημαϊκή αριστεία να συνάδει με το ακαδημαϊκό ήθος. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και τα μέλη του δεσμεύονται για την προαγωγή και υιοθέτηση στην πράξη εκείνων των πολιτικών προσβασιμότητας και ενεργού υποστήριξης που επιτρέπουν σε κάθε ένα από τα μέλη του την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος και την πλήρη ανάπτυξη των ακαδημαϊκών του δυνατοτήτων.

3.5. Κοινωνική Λογοδοσία και Διαφάνεια

Οι εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διοικητικές δραστηριότητες των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου υπόκεινται σε διαδικασίες κοινωνικής λογοδοσίας με προσήλωση στις αρχές της διαφάνειας και της ανατροφοδότησης από την κοινωνία. Αξιοποιώντας έγκυρα πληροφοριακά δεδομένα, το Ίδρυμα αναδεικνύει το ρόλο του και βελτιώνει την προσφορά του στο κοινωνικό σύνολο με στόχο τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας του Πανεπιστημίου και την ευρύτερη ανάδειξη του ακαδημαϊκού έργου του Ιδρύματος εντός και εκτός της χώρας, διαμορφώνοντας ένα κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ του Πανεπιστημίου και της κοινωνίας το οποίο συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη του Ιδρύματος και του ρόλου του.

3.6. Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος

Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος κατά την υλοποίηση οποιασδήποτε εκπαιδευτικής, ερευνητικής ή διοικητικής διαδικασίας, με πλήρη σεβασμό στη νομοθεσία και τους εσωτερικούς κανόνες και καλές πρακτικές, συνιστά προτεραιότητα για τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η υιοθέτηση των κανόνων της Ε.Η.Δ.Ε και των διατάξεων των άρθρων 21-27 του ν. 4521/2018 παρέχουν κατευθύνσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

3.7. Προστασία της ιδιωτικότητας

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου είναι θεματοφύλακας πολλαπλού τύπου πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ιδιωτικών πληροφοριών. Όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας δεσμεύονται για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, αλλά και για την προστασία των ατόμων από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Παράλληλα, όλες οι δραστηριότητες των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας διέπονται από το δέοντα σεβασμό στα δικαιώματα της πνευματικής, ιδιοκτησίας των μελών του Ιδρύματος

και των συνεργαζόμενων φορέων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο. Ο σεβασμός της αρχής της ιδιωτικότητας διέπει τις σχέσεις του Ιδρύματος με τα μέλη του, ενώ το Ίδρυμα υπερασπίζεται τα μέλη του από κακόβουλη παραβίαση της σε σχέση με την ακαδημαϊκή τους δραστηριότητα, παραβίαση την οποία και ελέγχει από τα κατά το ισχύον θεσμικό πλαίσιο όργανα και άτομα.

4. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

4. Α. ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1. Διδασκαλία

Το Πανεπιστήμιο έχει τη γενικότερη ευθύνη να διασφαλίζει ένα διδακτικό περιβάλλον, το οποίο να παρέχει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες όλες τις προδιαγραφές για να καλλιεργήσουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις ικανότητες και τις δεξιότητές τους, μετέχοντας και οι ίδιοι και οι ίδιες ως υπεύθυνοι και υπεύθυνες εταίροι στη διαδικασία της εκπαίδευσής τους συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών αξιολόγησης του διδακτικού έργου.

4.1.1. Υποχρεώσεις Διδακτικού Προσωπικού

α. Οι διδάσκοντες και διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του διδακτικού έργου με επαγγελματισμό, συνέπεια και διαθεσιμότητα επικοινωνίας με φυσική παρουσία. Σε περίπτωση αναγκαίας αναβολής διάλεξης λόγω συμμετοχής του διδακτικού προσωπικού σε εθνικά ή διεθνή συνέδρια, σε ερευνητικές διαδικασίες είτε σε μη επιδεχόμενες αναβολής διοικητικές διαδικασίες του Ιδρύματος είτε σε εκλεκτορικά σώματα άλλων Ιδρυμάτων κ.τ.λ., οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες οφείλουν να ανακοινώνουν εγκαίρως την αναβολή της διάλεξης και την ημερομηνία και ώρα αναπλήρωσής της. Κατ'εξάιρεση, και κατόπιν της παροχής σύμφωνης γνώμης των αρμοδίων οργάνων του Τμήματος στο οποίο εντάσσεται το συγκεκριμένο μάθημα, δύναται η ανάθεση του διδακτικού έργου σε τρίτο πρόσωπο σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Σε περίπτωση αιφνίδιας ασθένειας ή ατυχήματος, εφόσον ο διδάσκων ή η διδάσκουσα δεν είναι σε θέση να επικοινωνήσει, το Τμήμα επιλαμβάνεται της σχετικής διαδικασίας μόλις το γεγονός υποπέσει στην αντίληψή του.

β. Οι διδάσκοντες και διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για την έγκαιρη ανακοίνωση και τήρηση ωρών συνεργασίας με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Σε περίπτωση αναγκαίας απουσίας του διδακτικού προσωπικού λόγω συμμετοχής του σε εθνικά ή διεθνή συνέδρια, σε ερευνητικές διαδικασίες είτε σε μη επιδεχόμενες αναβολής διοικητικές διαδικασίες του Ιδρύματος είτε σε εκλεκτορικά σώματα άλλων Ιδρυμάτων, οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες οφείλουν να ανακοινώνουν εγκαίρως την απουσία τους και να επανακαθορίζουν τις ώρες συνεργασίας για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις ασθένειας ή ατυχήματος ως περιγράφεται ανωτέρω.

γ. Οι διδάσκοντες και διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για την έγκαιρη κατάθεση φακέλου μαθήματος στο Τμήμα στο οποίο διδάσκουν, ο οποίος περιλαμβάνει πληροφορίες για το περιεχόμενο του μαθήματος, τους μαθησιακούς στόχους, το περίγραμμα των εργασιών, τη διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών και φοιτητριών, ενδεικτική βιβλιογραφία, τη διαδικασία

αξιολόγησης του μαθήματος από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, καθώς και όποια άλλη πληροφορία είναι απαραίτητη κατά την κρίση των διδασκόντων και των διδασκουσών.

δ. Οι διδάσκοντες και διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για την έγκαιρη πληροφόρηση των φοιτητών και φοιτητριών ως προς τις διαδικασίες και τα κριτήρια αξιολόγησης του φοιτητικού δυναμικού. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι απαραίτητο να είναι διαφανή και να διασφαλίζουν την αξιοπιστία και εγκυρότητα της βαθμολόγησης. Οι διδάσκοντες και διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται επιπλέον για την έγκαιρη ενημέρωση των φοιτητών και των φοιτητριών ως προς τη διαδικασία και την έγκαιρη ανακοίνωση της βαθμολόγησής τους, όπως επίσης και την παροχή λεπτομερέστερης πληροφόρησης κατόπιν αιτήματος.

ε. Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για την αμερόληπτη και αντικειμενική αντιμετώπιση όλων των φοιτητών και φοιτητριών, και οφείλουν να δείχνουν σε όλους τους φοιτητές και σε όλες τις φοιτήτριες ίσο σεβασμό και μέριμνα ανεξάρτητα από το φύλο τους και το σεξουαλικό προσανατολισμό τους, την εθνική ή εθνοτική τους προέλευση, τις θρησκευτικές, πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις τους. Επίσης να μην ασκούν οποιουδήποτε είδους ηθική ή σεξουαλική παρενόχληση. Η οποιαδήποτε χρησιμοποίηση φοιτητή και φοιτήτριας σε έργο που δε σχετίζεται με τη διδασκαλία μαθήματος, και ιδίως προς προσωπικό όφελος του διδάσκοντα ή της διδάσκουσας δεν είναι επιτρεπτή. Η διεκπεραίωση οποιουδήποτε ερευνητικού ή επικουρικού έργου από φοιτητή και φοιτήτρια, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του φοιτητή ή της φοιτήτριας και ενημέρωση του Τμήματος, θα πρέπει να έχει σαφή και ανταποδοτικό χαρακτήρα και να εμπίπτει στα επιτρεπόμενα από τον νόμο.

στ. Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου που αναλαμβάνουν την επίβλεψη πτυχιικών εργασιών, διπλωματικών και διδακτορικών διατριβών και μεταδιδακτορικών ερευνών, δεσμεύονται για την καθοδήγηση του φοιτητικού δυναμικού και των μεταδιδακτορικών ερευνητών και ερευνητριών, μεταφέροντάς τους επιστημονική εμπειρία και τεχνογνωσία. Κάθε άλλο σχετικό θέμα ρυθμίζεται από τον νόμο, τον Οδηγό Σπουδών και τον κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

η. Σε περίπτωση αξιοποίησης οποιασδήποτε εργασίας, που παράχθηκε από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών τους υποχρεώσεων, οι διδάσκοντες και διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται να αναφέρουν το όνομα του φοιτητή ή της φοιτήτριας που παρήγαγε τη συγκεκριμένη εργασία.

ζ. Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Πανεπιστημίου Αιγαίου οφείλουν να ανταποκρίνονται στις προτάσεις βελτίωσης για το διδακτικό έργο που εισηγείται η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος στο οποίο διδάσκουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος.

4.1.2. Υποχρεώσεις Φοιτητών και Φοιτητριών

α. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται για την πρωτότυπη παραγωγή εργασιών, που τους ανατίθενται κατά τη διάρκεια των

σπουδών τους για την αξιολόγηση τους, αλλά και το σεβασμό στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των πηγών που αξιοποιούν για την προετοιμασία τους. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν δύνανται να παρουσιάζουν εργασίες που έχουν εκπονηθεί σε συνεργασία με άλλους και άλλες φοιτητές και φοιτήτριες ως προϊόν ατομικής δημιουργίας. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν δύνανται να υποβάλλουν εκ νέου εργασίες που έχουν εκπονήσει στο παρελθόν για την εκπλήρωση νέων διδακτικών απαιτήσεων.

β. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν επιτρέπεται, κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας, να συνεργάζονται με συναδέλφους/ισσες ή και τρίτα πρόσωπα με στόχο την κάθε μορφής αντιγραφή. Χρήση βοηθημάτων, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων μπορεί να γίνει μόνον αν έχει επιτραπεί ρητά από το διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα που φέρει την ευθύνη της εξεταστικής διαδικασίας.

4.1.3. Υποχρεώσεις Διοικητικού και Τεχνικού Προσωπικού

Το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Αιγαίου εκτελεί τα καθήκοντα του με επαγγελματισμό και υπευθυνότητα, με βάση τις προβλέψεις της ισχύουσας νομοθεσίας, και με γνώμονα τη βέλτιστη εξυπηρέτηση του διδακτικού έργου και την υποστήριξη των διδασκόντων και διδασκουσών για την παροχή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων στους φοιτητές και στις φοιτήτριες στη διάρκεια των σπουδών τους. Επίσης, οφείλει να χρησιμοποιεί με υπευθυνότητα, σεβασμό και επιμέλεια το σύνολο των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου, καθώς και την εν γένει περιουσία του.

4.2. Έρευνα

Η έρευνα που παράγεται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, αποσκοπεί στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης προς όφελος της κοινωνίας έμμεσα ή άμεσα.

Για την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, οι γενικές αρχές που οφείλουν να διέπουν την υλοποίηση οποιασδήποτε ερευνητικής δραστηριότητας - βασικής έρευνας, εφαρμοσμένης έρευνας, έρευνας χρηματοδοτούμενης κατά το σύνολό ή μέρος από εσωτερικό ή εξωτερικό φορέα, ιδρυματικής έρευνας, έρευνας αξιολόγησης, έρευνας προσωπικού, έρευνας προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών, υποψηφίων διδακτόρων, μεταδιδακτορικών ερευνητών και ερευνητριών στο πλαίσιο διδακτικών διαδικασιών, συνοψίζονται στο να μην εμπεριέχεται και να μην προάγεται ή επιτρέπεται με οιονδήποτε τρόπο οποιαδήποτε διάκριση με βάση φυλετικά, εθνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, γλώσσα, φύλο, σεξουαλικό προσανατολισμό, θρησκευτικές, πολιτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις, ιδιωτική ζωή, υγεία και σωματική ικανότητα, οικονομική ή/και κοινωνική κατάσταση των ατόμων.

Στη σύναψη συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ενός ερευνητικού έργου δεν είναι θεμιτοί όροι που περιορίζουν την ακαδημαϊκή ελευθερία κατά το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή ή τη δημοσίευση της έρευνας. Στην τελευταία περίπτωση, οποιαδήποτε δέσμευση ανοικτής δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας οφείλει να έχει περιορισμένο χρονικό χαρακτήρα και πλήρη αιτιολόγηση.

Οι όροι της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των ειδικότερων όρων δεοντολογίας για την έρευνα που τίθενται με τον Κανονισμό Αρχών και Ερευνών της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (Ε.Η.Δ.Ε.) του άρθρου 277 του ν. 4957/2022 του Ιδρύματος, όπως καταρτίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 281 του ως άνω νόμου.

4.2.1. Ευθύνες Επιστημονικά Υπευθύνων

Οι επιστημονικά υπεύθυνοι και υπεύθυνες της έρευνας που εκπονείται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, οφείλουν να:

α. σχεδιάζουν, υλοποιούν και αξιολογούν τα ερευνητικά τους σχέδια σύμφωνα με τους κανόνες της επιστημονικής τεκμηρίωσης, με εγκυρότητα, αξιοπιστία, και επαγγελματισμό ακολουθώντας τις γενικές και ειδικές αρχές επιστημονικής δεοντολογίας,

β. είναι σε θέση να διασφαλίζουν ότι έχουν ληφθεί οι απαραίτητες και απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας από τους εκάστοτε αρμόδιους φορείς έγκρισης,

γ. διασφαλίζουν ότι, κατά τη διεξαγωγή των ερευνητικών διαδικασιών και την παραγωγή των αποτελεσμάτων, δεν κατασκευάζονται ή παραποιούνται ερευνητικά δεδομένα -είτε ακούσια, είτε εκούσια- από μέλος της ερευνητικής ομάδας. Σε περίπτωση που καταγγελθεί ή διαπιστωθεί παραβίαση τέτοιας μορφής, επιλαμβάνεται η Επιτροπή Δεοντολογίας, ώστε να ακολουθηθεί η κατά το νόμο προβλεπόμενη διαδικασία αναπομπής στον/στην Πρύτανη,

δ. τηρούν εχεμύθεια ως προς πληροφορίες και δεδομένα, των οποίων έχουν λάβει γνώση στο πλαίσιο των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους, και τα οποία εμπίπτουν στην προστασία του επιστημονικού, επαγγελματικού, κρατικού ή ιδιωτικού απορρήτου. Σε περίπτωση κατά την οποία οι επιστημονικά υπεύθυνοι και υπεύθυνες της έρευνας αντιληφθούν, αναγνωρίσουν ή ενημερωθούν τεκμηριωμένα, ότι η απαιτούμενη εχεμύθεια δεν έχει τηρηθεί από άλλα μέλη της ερευνητικής ομάδας, οφείλουν να προβούν στις δέουσες ενέργειες μέχρι και σε διακοπή της συνεργασίας με το εκάστοτε μέλος,

ε. διασφαλίζουν ότι η αρχή της διαφάνειας διέπει το σύνολο των ερευνητικών δραστηριοτήτων για τις οποίες φέρουν ευθύνη. Επιπλέον, οι υπεύθυνοι και υπεύθυνες της έρευνας, οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την αμοιβαία ενημέρωση μεταξύ των ιδίων και των μελών της ερευνητικής ομάδας,

στ. διασφαλίζουν ότι όλες οι ερευνητικές δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα με τρόπο που ανταποκρίνεται στις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας,

ζ. επιδεικνύουν σεβασμό προς το έργο των μελών της ερευνητικής ομάδας, προβαίνουν στην αναγνώριση και τη δίκαιη αξιολόγηση των ικανοτήτων των μελών, καθώς και της συνεισφοράς αυτών σύμφωνα με τη σπουδαιότητα της συμβολής τους,

η. κατά την εκπόνηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων, δεσμεύονται για τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων που διασφαλίζουν τη σωματική και ψυχική υγεία όλων των μελών της ερευνητικής ομάδας,

θ. δεσμεύονται για τη μη ανάληψη ενεργειών εναντίον οποιουδήποτε και οποιασδήποτε συνεργάτη και

συνεργάτιδας που έχει προβεί σε υποβολή αναφοράς ή καταγγελίας, έως ότου διερευνηθεί το ζήτημα από την Επιτροπή Δεοντολογίας και αποδειχθεί το αβάσιμο της αναφοράς ή της καταγγελίας, ι. διασφαλίζουν ότι σε οποιαδήποτε δημοσιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, εφόσον η έρευνα είναι χρηματοδοτούμενη, δημοσιοποιείται και ο φορέας ή η πηγή χρηματοδότησης.

Τέλος, οι επιστημονικά υπεύθυνοι και υπεύθυνες της έρευνας που εκπονείται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, διασφαλίζουν ότι όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας έχουν λάβει γνώση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους, των κανονισμών του Ιδρύματος και του Κώδικα Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Σε περίπτωση συνυπευθυνότητας δύο ή περισσότερων φυσικών προσώπων για την υλοποίηση της έρευνας, οι συνυπεύθυνοι και συνυπεύθυνες φέρουν ισότιμα τις ίδιες ευθύνες για την ολοκλήρωσή της και εκπληρώνουν ισότιμα τις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές απορρέουν από την ιδιότητα του ή της επιστημονικά υπεύθυνου ή υπεύθυνης. Οι επιστημονικά υπεύθυνοι και υπεύθυνες της έρευνας που εκπονείται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου μπορούν να προβούν σε διακοπή της συνεργασίας με μέλος της ερευνητικής ομάδας, το οποίο έχει προβεί στην παραβίαση της νομοθεσίας ή των διατάξεων του παρόντος κώδικα ή/και δε συμμορφώνεται με τις σχετικές με την παράβαση των κανόνων δεοντολογίας υποδείξεις τους.

4.2.2. Ευθύνες Ερευνητών και Ερευνητριών

Οι ερευνητές και οι ερευνήτριες που εκπονούν έρευνα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου:

α. Οφείλουν να υλοποιούν τις ερευνητικές τους δραστηριότητες σύμφωνα με τους κανόνες της επιστημονικής τεκμηρίωσης, με εγκυρότητα, αξιοπιστία και επαγγελματισμό, ακολουθώντας τις γενικές και ειδικές αρχές επιστημονικής δεοντολογίας του ειδικότερου κλάδου στον οποίο ανήκουν.

β. Οφείλουν σε κάθε περίπτωση να ακολουθούν τις συστάσεις και τις οδηγίες που υποδεικνύονται από τον Επιστημονικά Υπεύθυνο ή την Επιστημονικά Υπεύθυνη για την οργάνωση και καθοδήγηση της ερευνητικής τους δραστηριότητας και την άρτια υλοποίηση της έρευνας, εφόσον αυτές δεν αντίκεινται στο νόμο, τα χρηστά ήθη και τον παρόντα κώδικα.

γ. Οφείλουν να ελέγχουν ότι υφίσταται έγκριση για τη συλλογή των δεδομένων, όπου απαιτείται και να διασφαλίζουν την αποθήκευση και διατήρηση των ερευνητικών δεδομένων σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

δ. Έχουν την υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας ως προς πληροφορίες και στοιχεία, των οποίων γίνονται αποδέκτες και αποδέκτριες, ενώ οι ερευνητές και οι ερευνήτριες που εκπονούν έρευνα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου δεσμεύονται να ενεργούν με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας.

ε. Δεσμεύονται για την εφαρμογή όλων των κανόνων ασφαλείας κατά την εκπόνηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων, όπως αυτοί ορίζονται από το αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο.

στ. Δεσμεύονται για τη μη κατασκευή ή παραποίηση των ερευνητικών δεδομένων και αποτελεσμάτων. Σε περίπτωση καταγγελίας ή διαπίστωσης παραβίασης τέτοιας μορφής από οποιοδήποτε μέλος της ερευνητικής ομάδας, επιλαμβάνονται τα αρμόδια όργανα, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τα προβλεπόμενα ανωτέρω στον παρόντα Κώδικα.

ζ. Δεσμεύονται ώστε η δημοσιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων να πραγματοποιείται με όρους που διασφαλίζουν την ανωνυμία όσων συμμετέχουν στην έρευνα, καθώς και οποιοδήποτε ευαίσθητο δεδομένο. Εφόσον η έρευνα είναι χρηματοδοτούμενη, είναι απαραίτητο να δημοσιοποιείται και ο φορέας ή η πηγή χρηματοδότησης.

Τέλος, οι ερευνητές και οι ερευνήτριες που εκπονούν έρευνα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, έχουν λάβει γνώση, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους, των κανονισμών του Ιδρύματος και του κώδικα Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

4.2.3. Δεσμεύσεις για εξειδικευμένα πεδία έρευνας

Οι επιστημονικά υπεύθυνοι και υπεύθυνες της έρευνας και όλα τα μέλη της εκάστοτε ερευνητικής ομάδας που εκπονεί έρευνα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, δεσμεύονται για την τήρηση των αρχών προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας, της προστασίας της δημόσιας υγείας, της προστασίας του παιδιού, των ευαίσθητων ομάδων, καθώς και της προστασίας της βιοποικιλότητας και εν γένει των αρχών που περιλαμβάνονται στον παρόντα κώδικα. Όλα τα μέλη της εκάστοτε ερευνητικής ομάδας, πέραν της επιστημονικής, φέρουν και κοινωνική ευθύνη κατά το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται να διασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται οι αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας και τηρούνται η εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, κανονισμοί και γενικά οι ειδικές διατάξεις και ρυθμίσεις που αφορούν στα ακόλουθα πεδία:

- Έρευνα που περιλαμβάνει εν δυνάμει ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (όπως, παιδιά, άτομα με αναπηρία)
- Έρευνα που περιλαμβάνει άτομα με μεταξύ τους εξαρτημένες ή σχέσεις ανισότητας (όπως, κρατούμενα άτομα - διεύθυνση σωφρονιστικών ιδρυμάτων, εργοδότες/τριες - εργαζόμενοι/ες)
- Έρευνα που περιλαμβάνει άτομα σε κατάσταση μειωμένης αντίληψης
- Έρευνα που περιλαμβάνει ευαίσθητα και προσωπικά ζητήματα
- Έρευνα που περιλαμβάνει ανθρώπινα όργανα, ιστούς
- Έρευνα που περιλαμβάνει μη ανθρώπινα έμβια όντα
- Έρευνα που περιλαμβάνει διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων
- Έρευνα στην οποία χρησιμοποιούνται διοικητικά δεδομένα ή δεδομένα ασφάλειας
- Έρευνα που διεξάγεται χωρίς την πλήρη συγκατάθεση ή γνώση των ερευνημένων
- Έρευνα που περιλαμβάνει πρόσβαση σε ευαίσθητα δεδομένα, συμπεριλαμβάνοντας και ιατρικές - βιογενετικές πληροφορίες
- Έρευνα που μπορεί να προκαλέσει ψυχολογικό άγχος
- Έρευνα όπου η ασφάλεια του ερευνητή ή της ερευνήτριας μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση

- Έρευνα που μπορεί να λάβει χώρα εκτός Ελλάδας
- Έρευνα που περιλαμβάνει ερωτώμενα πρόσωπα από το διαδίκτυο.

Για την υλοποίηση έρευνας που αφορά σε φυσικά πρόσωπα, απαιτείται η έγγραφη συγκατάθεση τους. Ωστόσο, δεδομένου, ότι υφίστανται περιπτώσεις όπου η συγκατάθεση των συμμετεχόντων προσώπων δεν εγγυάται πλήρως τη διασφάλιση της προστασίας τους, όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας οφείλουν να διασφαλίσουν τις αναγκαίες και ασφαλείς συνθήκες για την άρτια διεξαγωγή της έρευνας. Όλα τα μέλη της εκάστοτε ερευνητικής ομάδας δεσμεύονται για τη μη εκμετάλλευση προσώπων που μετέχουν στην έρευνα, καλλιεργώντας σχέσεις εξουσίας ή οποιαδήποτε άλλη μορφή σχέσης, η οποία δύναται να βλάψει τα ερευνώμενα πρόσωπα.

4.2.4. Γενικοί κανόνες βιοηθικής της Έρευνας

α) Η επιστημονική ερευνητική δραστηριότητα πρέπει να διενεργείται με απόλυτο σεβασμό στην αξία και την σωματική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, με μέριμνα για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και των έμβιων όντων που περιλαμβάνει.

β). Ειδικά, σε ό,τι αφορά σε κάθε έρευνα που περιλαμβάνει ανθρώπους, αυτή πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις παρακάτω αρχές:

- την αρχή της αυτονομίας
- την αρχή της ωφέλειας
- την αρχή της μη βλάβης
- την αρχή της δικαιοσύνης

γ) Ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και η συνδεόμενη με αυτήν αρχή της «εγγενούς αξίας» των ανθρωπίνων όντων συγκροτούν τον πυρήνα των αρχών βιοηθικής, που αντανακλώνται σε κατευθυντήριες οδηγίες, διεθνείς συμβάσεις και διακηρύξεις καθώς και στα εθνικά νομοθετικά κείμενα μεταξύ των οποίων και το Σύνταγμα της Ελλάδας.

δ) Οι ερευνητές και ερευνήτριες δεσμεύονται από τις οικουμενικά αναγνωρισμένες αρχές του σεβασμού των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων της προσωπικότητας, της ισότητας, της προστασίας της δημόσιας υγείας, της προστασίας του παιδιού και των ευάλωτων ομάδων.

ε) Το συμφέρον και η ευημερία των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα υπερισχύουν έναντι του συμφέροντος της επιστήμης. Στην περίπτωση κατά την οποία προκύψει σύγκρουση, προτεραιότητα πρέπει να δίνεται πάντοτε στο άτομο.

στ) Η έρευνα σε ζώα εργαστηρίου (Laboratory animals) πρέπει να διενεργείται μόνον εφόσον δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος έρευνας, στον απολύτως αναγκαίο αριθμό ζώων και με ιδιαίτερη μέριμνα από μέρους των ερευνητών/τριών για την αποφυγή άσκοπης ταλαιπωρίας ή πόνου. Η μεταχείριση των ζώων υπόκειται στους κανόνες της ορθής κτηνιατρικής πρακτικής.

ζ) Καμία έρευνα δεν δικαιολογεί προσβολή του φυσικού περιβάλλοντος κατά παραβίαση των νόμων που ισχύουν για την προστασία του και για τη διαχείριση των αποβλήτων.

η) Η έρευνα οφείλει να διέπεται από τις αρχές βιοηθικής και τις γενικές αρχές ηθικής και δεοντολογίας που αφορούν στο αντικείμενό της έρευνας.

θ) Για τα λοιπά θέματα ηθικής και βιοηθικής της έρευνας εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 277 επ. του ν. 4957/2022.

4.2.5. Προβολή ερευνητικών αποτελεσμάτων

Η προβολή των ερευνητικών αποτελεσμάτων κάθε ερευνητικής δραστηριότητας των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας αποσκοπεί στην προαγωγή νέων ερευνητικών δεδομένων και στην ενημέρωση της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας και του κοινωνικού συνόλου και οφείλει να λαμβάνει χώρα με θεμιτό τρόπο. Σε κάθε μέσο προβολής των ερευνητικών αποτελεσμάτων, είναι απαραίτητο να αναφέρονται όλοι/ες οι συντελεστές/ριες της έρευνας. Σε περίπτωση χρηματοδοτούμενης έρευνας, η αναφορά του φορέα χρηματοδότησης ή του χορηγού, σε οποιοδήποτε μέσο προβολής, χρειάζεται να καταγράφεται με σαφή τρόπο που να μη δημιουργεί σύγχυση ως προς το φορέα χρηματοδότησης. Σε κάθε προβολή των ερευνητικών αποτελεσμάτων κάθε ερευνητικής δραστηριότητας, αναγράφεται ρητά το όνομα του Πανεπιστημίου Αιγαίου, εφόσον η έρευνα υλοποιήθηκε αξιοποιώντας πόρους του Ιδρύματος.

4.3. Διάχυση γνώσης και Δημοσιότητα

α. Τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας δεσμεύονται για τη διάχυση της γνώσης, η οποία προκύπτει από τις διδακτικές και ερευνητικές τους δραστηριότητες, προς το κοινωνικό σύνολο, ενεργοποιώντας μηχανισμούς και διαδικασίες εθνικής, τοπικής και περιφερειακής εμβέλειας.

β. Η προώθηση των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου μέσω του διαδικτυακού τόπου, των έντυπων και ηλεκτρονικών φυλλαδίων και των λοιπών πληροφοριακών εντύπων που διακινούνται για τη διευκόλυνση της προσφοράς των υπηρεσιών του, αναλαμβάνεται από όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας με ακρίβεια και ειλικρίνεια, οικοδομώντας το κύρος του Ιδρύματος και την αξιοπιστία και φερεγγυότητα των υπηρεσιών που προσφέρει.

γ. Το ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό, κατά την κοινοποίηση δεδομένων και αναφορών προς άλλες δημόσιες κεντρικές, τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες, δεσμεύεται για την παροχή πλήρων, κατανοητών, ενημερωμένων και με ακρίβεια στοιχείων. Η συγκεκριμένη πολιτική εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες επικοινωνίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

δ. Για την άρτια προβολή του Ιδρύματος, οποιοδήποτε αίτημα για συνέντευξη, δελτίο τύπου ή άλλη μορφή δημοσίευσης πρέπει να παραπέμπεται στην αρμόδια διοικητική υπηρεσία του Ιδρύματος και, παράλληλα, στο υπεύθυνο για την εκπαιδευτική ή ερευνητική δραστηριότητα μέλος της Ακαδημαϊκής Κοινότητας.

ε. Κάθε μέλος της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, το οποίο γνωστοποιεί απόψεις και θέσεις δημοσίως, ιδίως μέσω των μέσων μαζικής επικοινωνίας, οφείλει να καθιστά σαφές αν η δημοσιοποίηση λαμβάνει χώρα υπό την ιδιότητά του ως μέλους της ακαδημαϊκής κοινότητας ή εάν οι απόψεις που εκφράζονται, απηχούν προσωπικές θέσεις ή θέσεις που τις εκφέρει υπό άλλη ιδιότητα.

στ. Όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, κατά την εκφορά δημόσιου λόγου, δεσμεύονται ώστε να μην προβάλλουν την ιδιότητά τους ως μελών του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τρόπο που μπορεί να εκθέσει το κύρος του

Ιδρύματος ή για προσωπικά οφέλη τα οποία δεν σχετίζονται με την ακαδημαϊκή τους δραστηριότητα.

4.4. Κανόνες Δεοντολογίας Σχετικά με τα Δικαιώματα Διανοητικής, Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και τις Δημοσιεύσεις

4.4.1. α. Όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, κατά την υλοποίηση εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών διαδικασιών, δεσμεύονται για τη μη προσβολή δικαιωμάτων διανοητικής, πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τις ευρωπαϊκές οδηγίες και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου συμπεριλαμβανομένου του Οδηγού Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η μη αναφορά σε πνευματική συνεισφορά προσώπου σε οποιοδήποτε δημοσιευμένο έργο ή η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού σε έργο, στο οποίο δεν έχει συνεισφέρει πραγματικά, συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής Ιδιοκτησίας.

β. Δεν επιτρέπεται στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας η, με οποιοδήποτε μέσο, αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους πνευματικών έργων τρίτων προσώπων (βιβλίων, άρθρων, εργασιών, κ.λπ.) καθώς και η μετάφραση, η διασκευή, η ιδιοποίηση, η παραποίηση ή η απομίμηση τους χωρίς τις απαραίτητες κατά νόμο άδειες, πλην των εξαιρέσεων που προβλέπονται στον ν. 2121/1993 όπως ισχύει

γ. Οι διδάσκοντες και διδάσκουσες του Πανεπιστημίου θέτουν, κατά την κρίση τους, στη διάθεση των φοιτητών και φοιτητριών κείμενα, άρθρα, ασκήσεις, εργασίες, μόνον τηρώντας τις προϋποθέσεις και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τη νομοθεσία.

δ. Κάθε δημιουργός οποιοδήποτε πνευματικού έργου αναφέρεται και αναγνωρίζεται, απολαμβάνοντας και τα τυχόν περιουσιακά δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητα του/της δημιουργού. Σε περίπτωση κατά την οποία ένα πνευματικό έργο είναι προϊόν συλλογικής εργασίας, είναι απαραίτητο να αναφέρονται και να αναγνωρίζονται όλοι/ες οι συνδημιουργοί, κατά τη σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους, που απολαμβάνουν και τα τυχόν περιουσιακά δικαιώματα τα οποία απορρέουν από την ιδιότητα του/της συνδημιουργού.

ε. Με εξαίρεση όσων ορίζονται κατωτέρω αναφορικά με τις διπλωματικές και διδακτορικές διατριβές, το διδακτικό υλικό α' και β' κύκλου σπουδών και τις εκδόσεις μελών Δ.Ε.Π., το περιουσιακό δικαίωμα επί των έργων της πνευματικής ιδιοκτησίας που δημιουργήθηκαν από μέλη του διδακτικού, τεχνικού - εργαστηριακού και ερευνητικού προσωπικού σε εκτέλεση του υπηρεσιακού τους καθήκοντος (άρθρο 8 του ν. 2121/1993) ή κατά την εκτέλεση έργων που διαχειρίζεται ο Ε.Λ.Κ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου, εφόσον δεν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στη σχετική σύμβαση χρηματοδότησης του συγκεκριμένου έργου, ή/και από τρίτους που απασχολούνται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή έργου και έχουν αποδεχτεί τη ρύθμιση αυτή στις σχετικές συμβάσεις που έχουν υπογράψει, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου εκτός εάν υπάρχει αντίθετη γραπτή συμφωνία. Δικαιούχος του ηθικού

δικαιώματος επί του έργου της πνευματικής ιδιοκτησίας που δημιουργήθηκε από τους απασχολούμενους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή έργου στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, παραμένει ο δημιουργός του έργου.

στ. Η Βιομηχανική Ιδιοκτησία περιλαμβάνει τις εφευρέσεις, που είναι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (πατέντες), τα πιστοποιητικά υποδείγματος χρησιμότητας, τα εμπορικά σήματα, τις ονομασίες προέλευσης, τους γεωγραφικούς προσδιορισμούς, τις φυτικές ποικιλίες και τα βιομηχανικά σχέδια, τα οποία ανήκουν μεν στην βιομηχανική ιδιοκτησία αλλά δεν εντάσσονται στις εφευρέσεις.

Η πολιτική που ακολουθεί το Πανεπιστήμιο Αιγαίου είναι αυτή που ακολουθείται σχεδόν από το σύνολο των χωρών της ΕΕ. Σύμφωνα με την πολιτική αυτή, ανεξάρτητα αν μία ευρεσιτεχνία θεωρείται υπηρεσιακή ή εξαρτημένη εφεύρεση, την κατοχύρωση της ευρεσιτεχνίας αιτείται το Πανεπιστήμιο και είναι αυτό που αναλαμβάνει το σύνολο των εξόδων της κατοχύρωσης της ευρεσιτεχνίας. Στη συνέχεια, εφόσον υπάρξει αξιοποίηση της ευρεσιτεχνίας αποδίδεται στον εφευρέτη/ερευνητή αμοιβή ή ποσοστό επί των δικαιωμάτων του (ανάλογα εάν είναι υπηρεσιακή ή εξαρτημένη εφεύρεση), σύμφωνα με σχετική σύμβαση που θα έχει συναφθεί εξ' αρχής (πριν καταθέσει την αίτηση το Πανεπιστήμιο) μεταξύ του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του εφευρέτη/ερευνητή.

ζ. Όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας δεσμεύονται για την τήρηση εχεμύθειας, σε περίπτωση που λάβουν γνώση για την εξέλιξη ή πρόοδο έργου ή προϊόντος, πριν από την ολοκλήρωση και δημοσιοποίησή του.

4.4.2. Διπλωματικές και Διδακτορικές Διατριβές και Μεταδιδακτορικές Έρευνες

Αναφορικά με τα πνευματικά δικαιώματα επί διατριβών του Πανεπιστημίου Αιγαίου ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Ο δικαιούχος δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας επί διατριβής που βασίζεται σε έρευνα που χρηματοδοτείται εν όλο ή εν μέρει, με τη μορφή μισθού, αμοιβής ή επιδότησης, από τα κονδύλια που διαχειρίζεται το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, θα καθορίζεται σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε σύμβασης ή άλλου συμφωνητικού που έχει υπογραφεί ανάμεσα στον φοιτητή και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Εάν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας περιέρχονται στην κυριότητα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

β) Ως δικαιούχος δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας επί διατριβής που δεν υπάγεται στην παραπάνω παράγραφο, ορίζεται ο εκάστοτε συγγραφέας/φοιτητής. Ωστόσο, ο τελευταίος συμφωνεί να χορηγήσει ατελώς άδεια στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ώστε το τελευταίο να αναπαράγει και να διανέμει αντίγραφα της διατριβής του/της στο κοινό για μη εμπορική χρήση.

γ) Σε περίπτωση που η διατριβή μπορεί να οδηγήσει σε χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, συμπληρωματική εφαρμογή βρίσκουν και οι διατάξεις περί εφευρέσεων και συμμετοχής σε τεχνοβλαστούς του σχετικού Κανονισμού.

4.5. Ακαδημαϊκό, Διοικητικό και Τεχνικό προσωπικό

Το προσωπικό του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύεται για την καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας, ώστε να εκπληρώνονται η αποστολή και οι στόχοι του Ιδρύμα-

τος. Ειδικά για το διοικητικό προσωπικό, σημειώνεται ότι, όπως απορρέει από την ιδιότητά του, φέρει την ιδιαίτερη ευθύνη να αναφέρει αρμοδίως και εγκαίρως κάθε παρούσα ή επαπειλούμενη παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας, των κανονισμών και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό ή τις αποφάσεις των αρμοδίων συλλογικών οργάνων, από οποιοδήποτε μέλος της κοινότητας και αν προέρχονται. Για το τεχνικό προσωπικό, σημειώνεται πως φέρει την ευθύνη της έγκαιρης ανανέωσης των πιστοποιητικών που το νομιμοποιούν για την εκτέλεση τεχνικών εργασιών οποιουδήποτε επιπέδου. Το Ίδρυμα οφείλει να παρέχει τις δέουσες διευκολύνσεις (άδεια κ.λπ.) για την ανανέωση των πιστοποιητικών αυτών ή τη λήψη νέων που επιβάλλονται με νεότερη νομοθεσία.

4.6. Εργασιακές σχέσεις και Συγκρούσεις συμφερόντων

α. Το κύρος, η αξιοπιστία και η άρτια διεξαγωγή εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών διαδικασιών πρέπει να προστατεύονται από όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας δεσμεύονται να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους με επαγγελματισμό, υπευθυνότητα, αφοσίωση, ενδιαφέρον και σεβασμό προς το Ίδρυμα και τα συνεργαζόμενα πρόσωπα, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, χωρίς διακρίσεις, απέχοντας από οποιαδήποτε πράξη που θα μπορούσε να συνιστά κατάχρηση εξουσίας, τηρώντας την αρχή της αμεροληψίας και απέχοντας από οποιαδήποτε ενέργεια στην οποία ανακύπτει θέμα σύγκρουσης συμφερόντων.

β. Όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας οφείλουν να δίνουν προτεραιότητα στην εκπλήρωση των στόχων του Ιδρύματος και στην προστασία των συμφερόντων του, ενώ στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μέλη της Κοινότητας, σε οποιαδήποτε δραστηριότητά τους, αναγνωρίζουν ότι τα προσωπικά τους συμφέροντα, άμεσα ή έμμεσα, έρχονται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα του Ιδρύματος οφείλουν να αυτο-αποκλείονται από τις συγκεκριμένες διαδικασίες. Σε κάθε περίπτωση, όπου τίθενται ζητήματα τα οποία δεν είναι ευκρινή, τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας δεσμεύονται να αναζητήσουν συμβουλές από τις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες και από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

γ. Οι σχέσεις όλων των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας είναι απαραίτητο να διέπονται από εντιμότητα, αμοιβαία εμπιστοσύνη, αμεροληψία και σεβασμό ως προς την προσωπικότητα και το έργο των μελών.

δ. Τα μέλη του προσωπικού του Ιδρύματος θα πρέπει να απέχουν από οποιαδήποτε ενέργεια στην οποία ανακύπτει θέμα σύγκρουσης συμφερόντων. Ειδικότερα, θα πρέπει να απέχουν από οποιαδήποτε κρίση στην οποία εμπλέκονται οι ίδιοι προσωπικά ή τα στενά με αυτούς συνδεδεμένα πρόσωπα της οικογένειάς τους ή από την οποία αποκομίζουν ή ίδιοι ή τα πιο πάνω πρόσωπα, οικονομικό ή άλλο όφελος. Επίσης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αναγνωρίζουν ότι τα προσωπικά τους συμφέροντα, άμεσα ή έμμεσα, έρχονται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα του Ιδρύματος οφείλουν να ζητούν την εξαίρεσή τους από τις συγκεκριμένες διαδικασίες.

ε. Η εκμετάλλευση της θέσης, της ιδιότητας ή της βαθμίδας οποιουδήποτε μέλους του προσωπικού του Ιδρύματος, με την άσκηση ηθικής ή σεξουαλικής παρενόχλησης, πίεσης, απειλής βίας ή οποιασδήποτε άδικης πρακτικής σε όποιο άλλο μέλος της Ακαδημαϊκής Κοινότητας εξαναγκάζοντας το μάλιστα σε συγκεκριμένη πράξη, παράλειψη, κρίση ή ψήφο, στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών διαδικασιών, αποσκοπώντας σε ίδιον όφελος, είναι ανεπίτρεπτη και συνιστά σοβαρή προσβολή των κανόνων δεοντολογίας. Ειδικά, σημειώνεται πως δεν επιτρέπεται, κατά την υλοποίηση οποιασδήποτε εκπαιδευτικής, ερευνητικής ή διοικητικής διαδικασίας, η χρησιμοποίηση μέλους του προσωπικού του Ιδρύματος για εκτέλεση προσωπικών εργασιών οποιουδήποτε μέλους της Κοινότητας ή άλλων εξωτερικών μερών, όπως και ανάθεση εργασιών εκτός του συνήθους έργου τους.

στ. Τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας δεν νομιμοποιούν ως συναδέλφους/ισες, συνεργάτες/τριες και συνομιλητές/τριες πρόσωπα, τα οποία, σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική, ερευνητική και διοικητική δραστηριότητα, ασκούν βία (συμπεριλαμβανομένης και της έμφυλης βίας) και υποσκάπτουν την ακαδημαϊκή ελευθερία.

4.7. Προσλήψεις ακαδημαϊκού, ερευνητικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού

α. Όλες οι προσλήψεις και εξελίξεις ακαδημαϊκού, ερευνητικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου οφείλουν να πραγματοποιούνται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και με πλήρη σεβασμό στις αρχές αξιοκρατίας. Ειδικότερα, προσλήψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ερευνητικών χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, πέραν της κείμενης νομοθεσίας, οφείλουν να συνάδουν και με τους όρους που τυχόν θέτει ο φορέας χρηματοδότησης.

β. Οι αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες δεσμεύονται να παρέχουν κάθε δυνατή πληροφόρηση προς κάθε ενδιαφερόμενο και ενδιαφερόμενη για μία θέση εργασίας, προάγοντας ίσες ευκαιρίες απασχόλησης, στη βάση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, διασφαλίζοντας την κατά το δυνατόν υποβολή περισσότερων υποψηφιοτήτων και μεριμνούν για την προσβασιμότητα του υλικού των προκηρύξεων από άτομα με αναπηρία.

γ. Σε περίπτωση πολλαπλών υποψηφιοτήτων, η κρίση μεταξύ των υποψηφίων λαμβάνει χώρα κατόπιν συγκριτικής ουσιαστικής αξιολόγησης και η πρόκριση ή μη ενός υποψηφίου ή μιας υποψήφιας δεν ερμηνεύεται ως αρνητική κρίση. Σε καμία διαδικασία κρίσης δεν δικαιολογείται η μη ισότιμη μεταχείριση των υποψηφίων. Σε περίπτωση κρίσης με έναν ή μία μοναδικό/η υποψήφιο/α, η θετική κρίση είναι απαραίτητο να τεκμηριώνεται.

4.8. Διαχείριση Δεδομένων

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου συλλέγει, επεξεργάζεται και διατηρεί πλήθος πληροφοριών, μεταξύ αυτών και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του, το διδακτικό, ερευνητικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό του, καθώς και άλλων χρηστών με στόχο την παρακολούθηση της επίδοσης του συνόλου των δραστηριοτήτων του.

Το Ίδρυμα και τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας που συλλέγουν, επεξεργάζονται και διατηρούν δεδο-

μένα δεσμεύονται από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την ορθή, νόμιμη και δίκαιη διαχείριση των δεδομένων, η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αντιτίθεται στην αποστολή, τους στόχους και τις αξίες και αρχές του Ιδρύματος.

Στο πλαίσιο αυτό, τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας που διαχειρίζονται δεδομένα πρέπει να:

- α. διασφαλίζουν τη γνησιότητά τους,
- β. τα διατηρούν προστατευμένα από μη εξουσιοδοτημένους φορείς και πρόσωπα,
- γ. τα διατηρούν προστατευμένα από φυσικές καταστροφές,
- δ. τα διατηρούν επαρκή, ακριβή και ενημερωμένα,
- ε. διασφαλίζουν την επεξεργασία τους σε συμφωνία με τα δικαιώματα των υποκειμένων,
- στ. μην τα διατηρούν πέραν του απαιτούμενου χρόνου,
- ζ. ενημερώνουν το Ίδρυμα για αλλαγές ή για τυχόν λάθη που επισημαίνουν σε αυτά.

η. μην τα χρησιμοποιούν προς ίδιον όφελος ή προς όφελος άλλων ατόμων εντός ή εκτός του Ιδρύματος.

Το προσωπικό, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Ιδρύματος δεσμεύονται για τη μη αποκάλυψη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκτούν λόγω της συμμετοχής τους σε εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διοικητικές διαδικασίες ή που γενικά αφορούν σε αυτές. Σε περίπτωση απαιτούμενης αποκάλυψης, είναι απαραίτητη η γραπτή συναίνεση και εξουσιοδότηση των υποκειμένων τα οποία αφορά η συγκεκριμένη διαδικασία.

Το προσωπικό, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Ιδρύματος υποχρεούνται να ενημερώνουν τις αρμόδιες υπηρεσίες για αλλαγή επί δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, απαραίτητων για το ακαδημαϊκό και διοικητικό έργο (λ.χ. αλλαγή σε στοιχεία επικοινωνίας).

Το προσωπικό, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Ιδρύματος έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε οποιοδήποτε δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορά είτε ηλεκτρονικά είτε έγχαρτα. Για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, το προσωπικό, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Ιδρύματος απευθύνονται στις διοικητικές υπηρεσίες του Ιδρύματος.

4.9. Διαχείριση πληροφοριακών πόρων

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου εργάζεται για την παροχή εγγυήσεων ασφάλειας της λειτουργίας και χρήσης των πληροφοριακών του πόρων και τεχνολογιών που αξιοποιούνται για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών διαδικασιών, καθώς και για την αποθήκευση, επεξεργασία και δημοσιοποίηση πληροφοριών και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Για τη διαχείριση της ασφάλειας των πληροφοριακών του πόρων και τεχνολογιών και κατ' επέκταση των χειριζόμενων πληροφοριών, είναι απαραίτητη η συμμόρφωση όλων των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τα εξής:

α. Δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση των πληροφοριακών τεχνολογιών και πόρων του Ιδρύματος για παράνομες δραστηριότητες και τυχερά παιχνίδια.

β. Δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση των πληροφοριακών τεχνολογιών και πόρων του Ιδρύματος για την παραγωγή προσωπικού έργου επ' ωφελεία ή με καταστρατήγηση των εργασιακών υποχρεώσεων.

γ. Δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση των πληροφοριακών τεχνολογιών και πόρων του Ιδρύματος για μη ακαδημαϊκές δραστηριότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

δ. Δεν επιτρέπεται η πρόσβαση σε υπολογιστές ή ιδιωτικούς φακέλους χωρίς προηγούμενη εξουσιοδότηση.

ε. Δεν επιτρέπεται η παραβίαση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας λογισμικών πακέτων ή τροποποίηση αυτών χωρίς τις κατά νόμο προβλεπόμενες άδειες ή εξουσιοδοτήσεις του Ιδρύματος, αν το λογισμικό ανήκει στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση, Αρμόδια Υπηρεσία για τις τεχνικές απαιτήσεις της ασφάλειας των πληροφοριακών τεχνολογιών και πόρων του Ιδρύματος είναι η Υπηρεσία Πληροφορικής, στην οποία και απευθύνονται όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας για εξειδικευμένα ζητήματα ασφάλειας σε θέματα πληροφορικής (<https://ypre.aegean.gr/systemsecurity>).

4.10. Διαχείριση κτιριακών υποδομών και άλλων πόρων

α. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου είναι δεσμευμένο στην παροχή ασφαλούς και υγιούς περιβάλλοντος προς όλα τα μέλη του διασφαλίζοντας την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την ασφάλεια των χώρων και των υποδομών.

β. Οι κτιριακές και άλλες υποδομές (υπολογιστές, υλικοτεχνικές υποδομές, εξοπλισμός) του Ιδρύματος αξιοποιούνται από όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αποκλειστικά για την παραγωγή έργου του Ιδρύματος. Σε περίπτωση χρήσης των υποδομών του Πανεπιστημίου Αιγαίου από εξωτερικούς φορείς, απαιτείται σχετική αδειοδότηση από τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος.

γ. Ο σεβασμός και η προστασία των κτιριακών, καθώς και του συνόλου των υλικών πόρων του Ιδρύματος συνιστά θεμελιώδη υποχρέωση όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος. Αντιστοίχως, υποχρέωση όλων των μελών της κοινότητας είναι να αναφέρουν κάθε φθορά ή καταστροφή των υποδομών στα αρμόδια όργανα.

4.11. Ψυχολογική Υποστήριξη και Ακαδημαϊκή Συμβουλευτική

α. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου δεσμεύεται στην παροχή δωρεάν ψυχολογικής επείγουσας υποστήριξης προς τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, καθώς και το προσωπικό του Ιδρύματος, διασφαλίζοντας το απόρρητο των προσωπικών ευαίσθητων δεδομένων και φροντίζει για τη δρομολόγηση και διευκόλυνση υποστήριξης σε πλέον μόνιμη βάση αν προταθεί επιστημονικά. Η παροχή των υπηρεσιών αυτών λαμβάνει χώρα μέσω της συνεργασίας με εξειδικευμένους/νες επιστήμονες των ανθρωπιστικών, κοινωνικών και επιστημών της υγείας που απασχολούνται είτε στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου είτε σε φορείς ψυχικής ή/και γενικής Υγείας του Δημόσιου τομέα, αλλά και με κάθε άλλο φορέα ή εξειδικευμένους συνεργάτες και συνεργάτιδες αν δεν υφίστανται δημόσιοι φορείς. Στο πλαίσιο της παροχής των υπηρεσιών αυτών, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου προτάσσει την ανάγκη να τηρούνται απαρέγκλιτα οι επαγγελματικοί, δεοντολογικοί και ειδικοί κανόνες, όπως προσδιορίζονται από τις συγκεκριμένες επιστημονικές περιοχές, τις αποφάσεις διεθνών οργανισμών στους οποίους μετέχει το ελληνικό

κράτος, καθώς και από την κείμενη εθνική νομοθεσία και το διεθνές δίκαιο. Η διασφάλιση του θεραπευτικού απόρρητου είναι θεμελιώδης υποχρέωση όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας που λαμβάνουν γνώση προσωπικών δεδομένων λόγω εργασιακής θέσης ή και ακούσια.

β. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου δεσμεύεται, μέσω των εξειδικευμένων υπηρεσιών του, στην παροχή υπηρεσιών ακαδημαϊκής συμβουλευτικής προς τους φοιτητές, τις φοιτήτριες και τους/τις απόφοιτους του Ιδρύματος σε θέματα που αφορούν στην εκπαίδευση και στη σταδιοδρομία τους, καθώς και σε θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος (λ.χ. κοινωνικά, πολιτιστικά). Η παροχή αυτών των υπηρεσιών διέπεται από τις αρχές επιστημονικής και επαγγελματικής δεοντολογίας και συνάδει με την κείμενη εθνική νομοθεσία και το διεθνές δίκαιο. Το προσωπικό των υπηρεσιών αυτών δεσμεύεται για τη διατήρηση της εμπιστευτικότητας όλων των παρεχόμενων συμβουλευτικών υπηρεσιών προς κάθε ωφελούμενο άτομο. Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια διαθέτουν Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο μεταξύ των διδασκόντων/ουσών του Πανεπιστημίου, που δεν μεταβάλλεται, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, κατά τη διάρκεια των σπουδών.

4.12. Δωρεές- Χορηγίες-Βραβεία

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ή/και ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αιγαίου δύναται να αποδέχονται δωρεές ή χορηγίες για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων τους, εφόσον δεν επηρεάζεται ή διαβάλλεται με κανέναν τρόπο ο στόχος της συγκεκριμένης δραστηριότητας και δεν δημιουργούνται σχέσεις αθέμιτης εξάρτησης με δωρητές/τριες και χορηγούς. Η αποδοχή οφείλει να διενεργείται κατόπιν λήψης σχετικής απόφασης από τα αρμόδια όργανα και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, τον Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και τυχόν άλλες κανονιστικές αποφάσεις. Η αποδοχή Βραβείων από φορείς εκτός του Δημόσιου Τομέα προϋποθέτει πως δεν υφίσταται ασυμβίβαστο με τον παρόντα Κώδικα συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων του.

4.13. Συνεργασίες με Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου

Σε συνεργασίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου και των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας με φορείς του δημοσίου, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα από τον παρόντα Κώδικα για την άρτια υλοποίηση εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων τους καθώς και οι επιπλέον διατάξεις αντίστοιχων εγκεκριμένων πολιτικών δεοντολογίας και ηθικής της έρευνας, εφόσον αυτές δεν αντιβαίνουν στη νομοθεσία, τα χρηστά ήθη και τον παρόντα Κώδικα.

4.14. Συνεργασίες με ιδιωτικούς φορείς

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, όταν συνεργάζονται με ιδιωτικούς φορείς, για την άρτια υλοποίηση εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων τους - στο πλαίσιο της προαγωγής της ακαδημαϊκής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας του Ιδρύματος σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και κατ' επέκταση συμβάλλοντας στη βιώσιμη ανάπτυξη της χώ-

ρας - δεσμεύονται σε μη σύναψη συνεργασιών που θα οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων, στην εκούσια ή ακούσια εκμετάλλευση των μελών της κοινότητας με τρόπους που πλήττουν την ακαδημαϊκή ιδιότητα των μελών και το κύρος του Ιδρύματος, ή στην καταστρατήγηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας όποιου εκ των συμβαλλόμενων μερών. Αντιστοίχως, ιδιωτικοί φορείς και επιχειρήσεις είναι απαραίτητο, στο πλαίσιο οποιασδήποτε συνεργασίας με το Ίδρυμα, να δεσμεύονται με τον παρόντα Κώδικα και τα παραρτήματά του. Σε αντίθετη περίπτωση, η συνεργασία δεν δύναται να συνεχιστεί.

4.15. Συμμόρφωση με τη νομοθεσία

Το παρόν κείμενο συντάχθηκε στο πνεύμα της κείμενης της διεθνούς, ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας και σύμφωνα με τους κανόνες για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και των ευρωπαϊκών οδηγιών, του διεθνούς δικαίου και τους κανόνες κάθε δικαιοδοσίας στην οποία υπάγεται το Ίδρυμα βάσει των δραστηριοτήτων του. Στο πλαίσιο αυτό, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου θέτει ως προαπαιτούμενο, ότι όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας δεσμεύονται πρωταρχικά από την προαναφερθείσα νομοθεσία και τους κανονισμούς.

4.16. Συμμόρφωση με τις αποφάσεις συλλογικών οργάνων του Ιδρύματος

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου θεωρεί βασική προϋπόθεση ότι, όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής του Κοινότητας δεσμεύονται από τα περιεχόμενα και τις προβλέψεις του Κώδικα Δεοντολογίας, όπως έχει εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος και θέτει ως προαπαιτούμενο, ότι όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας δεσμεύονται από τις σχετικές αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του Ιδρύματος για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών διαδικασιών.

5. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΙΘΑΝΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

5.1. Η Επιτροπή Δεοντολογίας δεν ενεργεί ως πειθαρχικό όργανο και ούτε υπέχει αρμοδιότητες επιβολής πειθαρχικών ποινών.

Η Επιτροπή Δεοντολογίας προβαίνει σε εξέταση πιθανολογούμενων παραβάσεων των διατάξεων του Κώδικα Δεοντολογίας στις εξής περιπτώσεις:

α. Μετά από εντολή του Πρύτανη.

β. Μετά από έγγραφη αναφορά ή καταγγελία Μέλους του Ιδρύματος (φοιτητών, μελών Δ.Ε.Π., μελών Ε.Ε.Π., Ε.Δ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., ερευνητών, επισκεπτών διδασκόντων και διοικητικού προσωπικού).

γ. Αυτεπαγγέλτως, εφόσον λάβει νόμιμη γνώση περί της πιθανολογούμενης παράβασης. Η Επιτροπή Δεοντολογίας λαμβάνει νόμιμα γνώση εφόσον ενημερώνεται για την πιθανολογούμενη παράβαση:

γα) από τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος (π.χ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου),

γβ) από Μέλος του Ιδρύματος βάσει επαρκών στοιχείων και πληροφοριών που της παρέχονται εγγράφως,

γγ) από τρίτους βάσει επαρκών στοιχείων και πληροφοριών που της παρέχονται εγγράφως.

5.2. Στις περιπτώσεις μη ορισμένου της αναφοράς ή της καταγγελίας ή της ενημέρωσης της η Επιτροπή Δεοντολογίας δύναται να ζητά πρόσθετα στοιχεία ή

πληροφορίες ή την επιβεβαίωση και διευκρίνιση των υποβληθέντων.

Η Επιτροπή Δεοντολογίας δεν προχωρεί στην εξέταση της υπόθεσης αν δεν της παρασχεθούν τα ζητηθέντα στοιχεία και πληροφορίες ως προς την πιθανολογούμενη παράβαση ή υπόνοια ή ένδειξη τέλεσης της σχετικής παράβασης ή αν δεν είναι αυτά επαρκή και τεκμηριωμένα. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή Δεοντολογίας αρχειοθετεί τις υποβληθείσες αναφορές ή καταγγελίες ή ενημερώσεις.

5.3. Η Επιτροπή Δεοντολογίας αποφαινεται σχετικά με τη διαπίστωση παραβάσεων του Κώδικα Δεοντολογίας ή την πιθανότητα τέλεσης πειθαρχικών παραπτώματων με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που συγκεντρώνεται κατά την εξέταση, διερεύνηση και αξιολόγηση των αναφορών ή καταγγελιών ή ενημερώσεων ή και με βάση διευκρινίσεις που της παρέχονται.

Αν η Επιτροπή Δεοντολογίας κατά την εξέταση της υπόθεσης διαπιστώσει ότι για τη διερεύνηση και αξιολόγησή της κρίνεται αναγκαία η εξέταση μαρτύρων ή η διεξαγωγή άλλης πειθαρχικής διαδικασίας, ενημερώνει σχετικά τον/την Πρύτανη/Πρυτάνισσα και προβαίνει σε μνημία του θέματος αυτού στο πόρισμα που υποβάλλει.

5.4. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης του Κώδικα Δεοντολογίας ή πειθαρχικού παραπτώματος, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων όπου διαπιστώνεται η ύπαρξη αποχρωσών ενδείξεων παράβασης ή σχετικού παραπτώματος, η Επιτροπή Δεοντολογίας συντάσσει σχετικό πόρισμα το οποίο και αποστέλλει στον/στην Πρύτανη/Πρυτάνισσα για τις περαιτέρω ενέργειες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο. Η Επιτροπή Δεοντολογίας προβαίνει στη σύνταξη πορίσματος και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στο πλαίσιο εξέτασης υπόθεσης δεν στοιχειοθετείται κατά την κρίση της παράβαση. Στην περίπτωση αυτή, το σχετικό πόρισμα κοινοποιείται στον/στην Πρύτανη/Πρυτάνισσα.

5.5. Τα Μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας έχουν υποχρέωση τήρησης της εμπιστευτικότητας, της εχεμύθειας και του απορρήτου σύμφωνα με τη νομοθεσία ως προς τις υποβαλλόμενες αναφορές, καταγγελίες και ενημερώσεις και τις πάσης φύσεως πληροφορίες και τα στοιχεία που περιέρχονται σε γνώση τους σε σχέση με αυτές κατά την εξέταση υποθέσεων.

Η Επιτροπή Δεοντολογίας δύναται να ζητά από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος, κατόπιν σχετικής ενημέρωσης του Πρύτανη, κάθε στοιχείο και πληροφορία που κρίνει αναγκαία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

5.6. Σε περίπτωση που η Επιτροπή δεοντολογίας διαπιστώσει ότι η προς εξέταση υπόθεση εμπίπτει στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου την παραπέμπει σε αυτό.

Ο παρών Κώδικας ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος, παύει να ισχύει η υπ' αρ. 22/16.06.2022 απόφαση Συγκλήτου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μυτιλήνη, 4 Ιουνίου 2024

Ο Πρύτανης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

του Οδηγού Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του
Ε.Λ.Κ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου

**ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ
ΈΡΕΥΝΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

ΑΡΘΡΟ 1: Πεδίο εφαρμογής - Ορισμοί

ΑΡΘΡΟ 2: Η αξία της ερευνητικής δραστηριότητας, ανεξαρτησία και ευθύνη των ερευνητών

ΑΡΘΡΟ 3: Βασικές αρχές της ακεραιότητας της ερευνητικής δραστηριότητας

ΑΡΘΡΟ 4: Γενικές αρχές της ηθικής της έρευνας και της βιοηθικής

ΑΡΘΡΟ 5: Διαδικασίες ασφαλείας και ελέγχου της έρευνας

ΑΡΘΡΟ 6: Ευθύνες και υποχρεώσεις των ερευνητών - Ρύθμιση των μεταξύ τους σχέσεων

ΑΡΘΡΟ 7: Σεβασμός δικαιωμάτων τρίτων

ΑΡΘΡΟ 8: Σεβασμός διανοητικής ιδιοκτησίας

ΑΡΘΡΟ 9: Έγγραφο δήλωση

ΑΡΘΡΟ 10: Σύνδεση ερευνητικής δραστηριότητας με τις λειτουργίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΑΡΘΡΟ 11: Χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΑΡΘΡΟ 12: Απασχόληση μελών Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. σε ερευνητικό έργο εκτός Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΑΡΘΡΟ 13: Προβολή της έρευνας

ΑΡΘΡΟ 14: Υποχρεώσεις συνεργατών

ΑΡΘΡΟ 15: Υποχρεώσεις επιστημονικά υπευθύνων

II. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

ΑΡΘΡΟ 16: Κίνδυνοι και οφέλη ως αποτέλεσμα της έρευνας

ΑΡΘΡΟ 17: Ειδικά ζητήματα που αφορούν τη λήψη συγκατάθεσης **ΑΡΘΡΟ**

18: Ειδικά ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων **ΑΡΘΡΟ 19:** Έρευνα με αντικείμενο τον άνθρωπο

ΑΡΘΡΟ 20: Χρήση ζώων για επιστημονική έρευνα

ΑΡΘΡΟ 21: Γενετική τροποποίηση, CRISPR/Cas

ΑΡΘΡΟ 22: Περιβαλλοντική υγεία & ασφάλεια, προστασία περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας

ΑΡΘΡΟ 23: Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς

ΑΡΘΡΟ 24: Έρευνα σε τρίτες χώρες (ιδιαίτερα σε χώρες εκτός Ε.Ε.)

ΑΡΘΡΟ 25: Έρευνα διπλής χρήσης (πολιτική, στρατιωτική)

ΑΡΘΡΟ 26: Πιθανότητα κακόβουλης χρήσης ερευνητικών αποτελεσμάτων εκ μέρους τρίτων

ΑΡΘΡΟ 27: Ευθύνη και υποχρεώσεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**ΑΡΘΡΟ 1: Πεδίο εφαρμογής - Ορισμοί**

1. Ο παρών Κώδικας εφαρμόζεται σε όλες τις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες που διεξάγονται υπό την ευθύνη ή με τη συμμετοχή του επιστημονικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Αιγαίου στους χώρους του ή εκτός αυτών, με ή χωρίς χρηματοδότηση. Οι κανόνες του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και στις δραστηριότητες παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών, προγραμμάτων κατάρτισης ή άλλων επιστημονικών εφαρμογών που διεξάγονται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
2. Ως Ερευνητές/τριες θεωρούνται τα μέλη Δ.Ε.Π., τα μέλη Ε.ΔΙ.Π.- Ε.Τ.Ε.Π., τα μέλη του προσωπικού με κατάλληλα προσόντα και δεξιότητες, οι ομότιμοι και οι αφυπηρετήσαντες Καθηγητές, οι διδάκτορες και οι υποψήφιοι διδάκτορες, οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου ή οι φοιτητές Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, οι κάτοχοι πανεπιστημιακού πτυχίου ή άλλου ισότιμου τίτλου ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και οποιοσδήποτε άλλος απασχολείται επίσημα στην διενεργούμενη έρευνα.

Για την πιστή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας και του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τον σεβασμό στην αξία των ανθρώπινων όντων, την αυτονομία των προσώπων που συμμετέχουν, την ιδιωτική ζωή και τα προσωπικά τους δεδομένα, όπως και τον σεβασμό του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, έχει συσταθεί και λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (Ε.Η.Δ.Ε.). Η Επιτροπή ελέγχει, την τήρηση των γενικά παρεδεδεγμένων αρχών της ακεραιότητας της έρευνας και των κριτηρίων της ορθής επιστημονικής πρακτικής.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον Ν. 4521/2018, αρμοδιότητα της Ε.Η.Δ.Ε. είναι να διαπιστώνειαν συγκεκριμένο ερευνητικό έργο που πρόκειται να εκπονηθεί στο Πανεπιστήμιο δεν αντιβαίνει στην κείμενη νομοθεσία και αν συνάδει με γενικά παραδεκτούς κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο διεξαγωγής της. Η Ε.Η.Δ.Ε. αξιολογεί την ερευνητική πρόταση και (α) την εγκρίνει ή (β) προβαίνει σε συστάσεις με τις ανάλογες εισηγήσεις για την αναθεώρησή της, εφόσον προκύπτουν ηθικά και δεοντολογικά κωλύματα. Οι συστάσεις και οι εισηγήσεις πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένες. Η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί, όποτε κρίνει σκόπιμο, να ζητήσει από τον επιστημονικό υπεύθυνο, περαιτέρω πληροφορίες, διευκρινίσεις και να παρακολουθεί την εξέλιξη των ερευνητικών έργων που έχει εγκρίνει. Η εξέταση των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων που κατά δήλωση του επιστημονικού υπευθύνου, περιλαμβάνουν έρευνα τόσο στον άνθρωπο, σε υλικό που προέρχεται από άνθρωπο, όπως γενετικό υλικό, κύτταρα, ιστοί και προσωπικά δεδομένα, όσο και σε ζώα ή στο περιβάλλον, φυσικό και πολιτιστικό, υποβάλλονται υποχρεωτικά για έγκριση στην Ε.Η.Δ.Ε.. Το έργο δεν μπορεί να αρχίσει να υλοποιείται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, εάν δεν λάβει προηγουμένως τη σχετική έγκριση της Επιτροπής. Εκτός από τα ως άνω ερευνητικά έργα, η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να εξετάσει ερευνητικό έργο, μετά από αίτηση ενδιαφερόμενου ή καταγγελία, και να γνωματεύσει για

θέματα ηθικής και δεοντολογίας που αφορούν άρθρο προς δημοσίευση σε επιστημονικό περιοδικό ή υπό εκπόνηση διπλωματική εργασία ή διδακτορική διατριβή.

3. Η Ε.Η.Δ.Ε. εισηγείται στην Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε του Πανεπιστήμιο Αιγαίου την αναστολή ενός ερευνητικού έργου, εφόσον υπάρχει παράβαση της νομοθεσίας και του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
4. Η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να παρέχει επιστημονική γνώμη-εισήγηση στην Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε του Πανεπιστήμιο Αιγαίου, σε περίπτωση που της ζητηθεί.
5. Εάν η νομοθεσία προβλέπει έγκριση ή αδειοδότηση ενός ερευνητικού έργου από άλλη αρμόδια δημόσια υπηρεσία, διοικητικό όργανο ή ανεξάρτητη διοικητική Αρχή, η σχετική απόφαση της Ε.Η.Δ.Ε. δεν υποκαθιστά την εν λόγω έγκριση ή αδειοδότηση.
6. Η Ε.Η.Δ.Ε. επιδιώκει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του επιστημονικού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών του Πανεπιστήμιο Αιγαίου σε θέματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας μέσω της πραγματοποίησης ομιλιών, ημερίδων, και οποιουδήποτε άλλου πρόσφορου μέσου, καθώς και δημοσίευσης ενημερωτικού υλικού στην αντίστοιχη ιστοσελίδα της Ε.Η.Δ.Ε..
7. Οι αποφάσεις της Ε.Η.Δ.Ε. είναι δεσμευτικές για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

ΑΡΘΡΟ 2: Η αξία της ερευνητικής δραστηριότητας, ανεξαρτησία και ευθύνη των ερευνητών

1. Η έρευνα που διεξάγεται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου αποσκοπεί στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης η οποία, μέσω της αξιοποίησής της, συμβάλλει στην ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, η επιστημονική έρευνα αποτελεί συγχρόνως κοινωνικό αγαθό και αντικείμενο θεμελιώδους δικαιώματος εκείνου που τη διενεργεί. Ως κοινωνικό αγαθό, προάγει την ανθρώπινη γνώση και την καινοτομία και συμβάλλει έτσι στη βελτίωση της ποιότητας της ατομικής και συλλογικής ζωής. Αυτή η διάστασή της συνδέεται αναπόσπαστα με την ελευθερία των ερευνητών, χωρίς την οποία αυτή δεν είναι δυνατόν να διεξαχθεί. Η ερευνητική δραστηριότητα είναι αναπόσπαστο στοιχείο ελευθερίας του ερευνητή, και αποτυπώνεται θεσμικά με την κατοχύρωσή της ως αντικείμενο ατομικού δικαιώματος (Ελληνικό Σύνταγμα, Διακηρύξεις της UNESCO). Οι δυο αυτές διαστάσεις της αξίας της έρευνας συνδέονται άρρηκτα και οργανικά.

Στο πεδίο της έρευνας ισχύει αντίστοιχη θεσμική αρχή με εκείνη της ακαδημαϊκής ελευθερίας, η οποία διέπει την Ανώτατη Εκπαίδευση. Οι ερευνητές απολαμβάνουν τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ακαδημαϊκή ελευθερία στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η ελευθερία της έρευνας διασφαλίζεται από την ανεξαρτησία του Πανεπιστημίου από πολιτικές και οικονομικές εξαρτήσεις.

2. Εγγυήσεις της ανεξαρτησίας της έρευνας αποτελούν αφενός, ο έλεγχος της ηθικής και δεοντολογίας από την ίδια την ερευνητική κοινότητα, στο πλαίσιο διαδικασιών αυτορρύθμισης, όπως προκύπτουν στο πλαίσιο του οικείου επιστημονικού κλάδου, καθώς οι ερευνητές/τριες πρωτίστως έχουν συμφέρον στη διασφάλιση της ακεραιότητας και αξιοπιστίας των δραστηριοτήτων τους, και αφετέρου, η ευθύνη της πολιτείας να

εξασφαλίζει ένα πλαίσιο ανεμπόδιστης ανάπτυξης των ερευνητικών πρωτοβουλιών, το οποίο να εγγυάται την ανεξαρτησία της έρευνας από περιπτωσιακούς περιορισμούς, μεταξύ των οποίων είναι η ανεξαρτησία από συγκυριακές οικονομικές προτεραιότητες, που ενδέχεται να λειτουργήσουν εις βάρος και όχι προς όφελος της βασικής έρευνας και της επιστημονικής καινοτομίας.

3. Οι ερευνητές/τριες πρέπει να δημοσιοποιούν τις πηγές χρηματοδότησης της ερευνητικής τους δραστηριότητας. Κατά τη σύναψη μιας συμφωνίας χρηματοδότησης οφείλουν να ελέγχουν και να απορρίπτουν όσους όρους διακυβεύουν την ελευθερία τους κατά τον σχεδιασμό, τη διεξαγωγή ή τη δημοσίευση της έρευνάς τους.

ΑΡΘΡΟ 3: Βασικές αρχές της ακεραιότητας της ερευνητικής δραστηριότητας

1. Η έρευνα, βασική και εφαρμοσμένη, ατομική και συλλογική, προάγει την επιστημονική γνώση, υποστηρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία και συνδέεται με την αξιοποίηση των επιστημονικών αποτελεσμάτων προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.
2. Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με προσήλωση στην επιστημονική αλήθεια, σεβασμό στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου, στην προσωπική αυτονομία, στη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα των προσώπων, την πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα, καθώς και να μεριμνά για τη ζωή, τη φύση και το περιβάλλον.
3. Οι ορθές ερευνητικές δραστηριότητες βασίζονται στις θεμελιώδεις αρχές της ακεραιότητας της έρευνας, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται οι κάτωθι:
 - α. Αξιοπιστία: Κάθε επιστημονική έρευνα πρέπει να διεξάγεται με τρόπο ο οποίος να εγγυάται την αξιοπιστία της, η οποία αντανακλάται στον σχεδιασμό, τη μεθοδολογία, την ανάλυση και τη χρήση των πόρων και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της, διασφαλίζοντας έτσι την ποιότητά της.
 - β. Αμεροληψία / Εντιμότητα: Όλα τα μέλη της ερευνητικής κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεσμεύονται γύρω από την αρχή της έντιμης μεταχείρισης όλων των προσώπων με τα οποία συνεργάζονται, όπως και την τήρηση των αρχών της δικαιοσύνης, της αξιοκρατίας και της αμεροληψίας. Οφείλουν να απέχουν από οποιεσδήποτε δραστηριότητες ή ενέργειες, οι οποίες θα μπορούσαν να συνιστούν ή να υποδηλώνουν, εύνοια ή προκατάληψη ή αρνητική προδιάθεση προς συνεργαζόμενα πρόσωπα. Η ανάπτυξη, η διεξαγωγή, ο έλεγχος, η υποβολή εκθέσεων και η παροχή πληροφοριών σχετικά με μια έρευνα πρέπει να προάγονται με διαφανή, δίκαιο, πλήρη και αμερόληπτο τρόπο.
 - γ. Ίση μεταχείριση: Όλα τα μέλη της ερευνητικής κοινότητας του Πανεπιστημίου Αιγαίου απολαμβάνουν του δικαιώματος στην ίση μεταχείριση, αλλά και υποχρεούνται να σέβονται το αντίστοιχο δικαίωμα των άλλων ερευνητών και των συνεργατών τους, χωρίς καμία μορφή άμεσης ή έμμεσης διάκρισης, η οποία να βασίζεται σε φυλετικά, εθνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, στη γλώσσα, στο φύλο και στο γενετήσιο προσανατολισμό, στις θρησκευτικές, πολιτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στην

ιδιωτική ζωή, στην υγεία και σωματική ικανότητα, καθώς και στην οικονομική ή/και κοινωνική κατάσταση των ατόμων.

- δ. Σεβασμός: Κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε ερευνητικής δραστηριότητας όλα τα εμπλεκόμενα μέλη συμπεριφέρονται με τον προσήκοντα σεβασμό ως προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων με τα οποία συνεργάζονται, απορρίπτοντας οποιασδήποτε μορφής εξαναγκασμό, ή παρενόχληση. Η συμπεριφορά των ερευνητών διέπεται από σεβασμό προς τη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου και μέριμνα για τη φύση και το περιβάλλον. Επιπροσθέτως, όλες οι ερευνητικές δραστηριότητες διέπονται από τον δέοντα σεβασμό στα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας των μελών του Ιδρύματος και των συνεργαζόμενων φορέων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο.
- ε. Λογοδοσία και Διαφάνεια: Κάθε ερευνητής/τρια, ή ομάδα στην οποία συμμετέχει, έχουν υποχρέωση να επιτρέπουν την πρόσβαση στα πλήρη αποτελέσματα που προέκυψαν από συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα. Η μεθοδολογία της έρευνας πρέπει να είναι ή να καθίσταται εμφανής. Τα πρωτόκολλα της έρευνας, στις γνωστικές περιοχές, όπου υπάρχουν, πρέπει να τηρούνται με οποιονδήποτε πρόσφορο και αποδείξιμο τρόπο, ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να είναι επαληθεύσιμα. Οι δεσμεύσεις υπέρ της λογοδοσίας και της διαφάνειας αφορούν την έρευνα από τη σύλληψη της ιδέας έως τη δημοσίευση, τη διαχείριση και την οργάνωση, την κατάρτιση, την εποπτεία και την καθοδήγηση, καθώς και τις ευρύτερες επιπτώσεις της.

ΑΡΘΡΟ 4: Γενικές αρχές της ηθικής της έρευνας και της βιοηθικής

Κάθε ερευνητής/τρια οφείλει σε κάθε στάδιο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του να σέβεται και να τηρεί σχολαστικά, συνδυαστικά και στο μέτρο που ανακύπτουν τις ακόλουθες θεμελιώδεις αρχές της ηθικής της έρευνας και της βιοηθικής, όπως αυτές κατοχυρώνονται σε διεθνείς διακηρύξεις, συμβάσεις και άλλα επίσημα κείμενα, μεταξύ των οποίων το Σύνταγμα της Ελλάδας, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η Σύμβαση του ΟΗΕ για τη Βιοποικιλότητα (Σύμβαση του Riode Janeiro) το πρωτόκολλο της Ναγκόγια (πρωτόκολλο για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους), το Πρωτόκολλο για τη Βιοασφάλεια (Πρωτόκολλο της Καρθαγένης), η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Βιοϊατρική (Σύμβαση του Oviedo) με τα Πρωτόκολλά της για την Βιοϊατρική Έρευνα και την Κλωνοποίηση στον Ανθρώπο, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), οι διακηρύξεις της UNESCO για τη Βιοηθική, για το Ανθρώπινο Γονιδίωμα και για τα Γενετικά Δεδομένα, η Διακήρυξη του Ελσίνκι για τους βιοϊατρικούς πειραματισμούς, η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης και η Οδηγία 86/609 ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 1986 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς, οι νόμοι 3418/2005 περί ιατρικής δεοντολογίας, 3089/2002 και

3305/2005 για την ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, οι Αρχές Δεοντολογίας για τη Βιοϊατρική Έρευνα του Συμβουλίου Διεθνών Οργανώσεων Επιστημών Υγείας (CIOMS), καθώς και κάθε διακήρυξη και επίσημο κείμενο που άπτεται των θεμάτων ηθικής και δεοντολογίας ερευνών:

1. Την αναζήτηση της αλήθειας σύμφωνα με την προσήκουσα και ευρέως αναγνωρισμένη επιστημονική μεθοδολογία και δεοντολογία.
2. Την ωφέλεια των υποκειμένων, των ζώων, των στοιχείων του περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, καθώς και οποιουδήποτε άλλου ηθικά ενδιαφέροντος αντικειμένου που επηρεάζεται από την έρευνα ή πρόκειται να επηρεαστεί στο μέλλον, ή, εάν αυτό δεν είναι εφικτό, την αποφυγή πρόκλησης σοβαρών, μη αντιστρέψιμων και μη αντισταθμίσιμων βλαβών σε αυτά.
3. Τον σεβασμό της αυτονομίας, της αξιοπρέπειας, της ισοτιμίας, της ευζωίας, της διαφορετικότητας, της ιδιωτικότητας και των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων όλων των υποκειμένων που επηρεάζονται από την έρευνα ή πρόκειται να επηρεαστούν στο μέλλον από αυτήν. Επιπροσθέτως, όταν τα υποκείμενα είναι ανήλικοι ή ανήκουν σε άλλες ευαίσθητες ομάδες, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να αναγνωρίζουν και να σέβονται τις ιδιαιτερότητες που τα χαρακτηρίζουν. Η προσπάθεια επίτευξης επωφελών συλλογικών στόχων δεν αίρει την υποχρέωση σεβασμού των ανωτέρω αρχών.
4. Τον σεβασμό της κείμενης νομοθεσίας καθώς και όλων των διαδικασιών (χορήγηση αδειών κ.λπ.) για τη διεξαγωγή της έρευνας που προβλέπονται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, την πολιτεία, την Ε.Ε. και οποιονδήποτε άλλον αρμόδιο φορέα. Ιδιαίτερα πρέπει να τηρούνται τα διαλαμβανόμενα στην Ευρωπαϊκή Χάρτα των Ερευνητών και στον Κώδικα Δεοντολογίας Αξιολόγησης και Πρόσληψης Ερευνητών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Charter for Researchers and Code of Conduct for Recruitment of Researchers).

ΑΡΘΡΟ 5: Διαδικασίες ασφαλείας και ελέγχου της έρευνας

1. Οι ερευνητές/τριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου που διευθύνουν ερευνητικά προγράμματα οφείλουν να εφαρμόζουν όλους τους αναγνωρισμένους στο οικείο επιστημονικό πεδίο κανόνες ασφαλείας και υγείας, καθώς και όσους ορίζονται ειδικά στις προβλέψεις που ακολουθούν, με σκοπό την καλύτερη δυνατή προστασία της υγείας όλων των εμπλεκόμενων, από ατυχήματα, ασθένειες και άλλες αρνητικές συνέπειες. Σε περίπτωση που η τήρηση των κανόνων ασφαλείας εξαρτάται από θέματα υποδομών (λ.χ. χώροι εργασίας, ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, κ.ά.) ή εξοπλισμού εργασίας (λ.χ. όργανα, συσκευές, μηχανήματα κ.ά.) ενημερώνουν εγγράφως τους αρμοδίους φορείς, ώστε να ληφθούν άμεσα τα απαραίτητα μέτρα. Ειδική μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου αναφορικά με τη χρήση χημικών ουσιών, καθώς και για τη διαχείριση βιολογικών υλικών, συντηρημένων με φορμόλη ή άλλο συντηρητικό, τα οποία πρέπει να αποτεφρώνονται σε ειδικούς κλιβάνους. Ειδικότερα, για τη χρήση ή μετακίνηση ραδιενεργών πηγών και υλικών απαιτείται η τήρηση των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων (Ν.Δ. 854/1971, Ν. 1733/1987, Ν. 2480/1997, και Π.Δ. 22/1997). Επίσης, για τη χρήση

ιοντιζουσών ή μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών πρέπει να λαμβάνονται τα ειδικά μέτρα προστασίας για τους ερευνητές και για τον γενικό πληθυσμό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (Ν.Δ. 854/1971, Ν.Δ.181/1974, Ν. 1181/1981, Ν. 1568/1985, Ν. 1733/1987, Υ.Α. 9087(ΦΟΡ)1004, 13.9.1996 και Υ.Α. 1014(ΦΟΡ)94, 6.3.2001).

2. Οι χώροι έρευνας των θερμοθετημένων εργαστηρίων πρέπει να πληρούν τις ενδεδειγμένες προδιαγραφές ασφαλείας και να διαθέτουν τις απαραίτητες κατά περίπτωση πιστοποιήσεις. Το ερευνητικό προσωπικό πρέπει να φέρει την κατάλληλη επιστημονική ειδικότητα με την προσήκουσα επιστημονική εξειδίκευση και να έχει ολοκληρώσει τυχόν απαραίτητη κατά περίπτωση κατάρτιση, ή/και να διαθέτει αντίστοιχη πιστοποίηση.
3. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να τηρούν πλήρες αρχείο με τα αποτελέσματα ενός προγράμματος, ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος, με ταυτόχρονη διασφάλιση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση των κλινικών μελετών, οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να ακολουθούν τις κατευθυντήριες οδηγίες του Ελληνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.) σχετικά με την κατάλληλη επίβλεψη, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των δεδομένων και περιστατικών που αφορούν την ασφάλεια των συμμετεχόντων (π.χ. αναφορά σοβαρών ανεπιθύμητων ενεργειών).
4. Οι βασικές αρχές ασφάλειας συστημάτων που οφείλουν να ενσωματώνουν όλα τα ασφαλή συστήματα είναι η εμπιστευτικότητα, η ακεραιότητα και η διαθεσιμότητα:
 - α. Η εμπιστευτικότητα: Τα δεδομένα πρέπει να μπορεί να παραμένουν εμπιστευτικά και να μην διαρρέουν. Είναι απαραίτητο να ελέγχεται η πρόσβαση στα δεδομένα, ώστε αυτή να γίνεται μόνον από εξουσιοδοτημένα άτομα, καθώς επίσης και να λειτουργούν μηχανισμοί, οι οποίοι θα ελέγχουν τη δημιουργία αντιγράφων και θα καταγράφουν όλες τις προσπελάσεις στα δεδομένα.
 - β. Η ακεραιότητα: Το σύστημα πρέπει να εγγυάται την ακεραιότητα των δεδομένων, δηλαδή θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι τα δεδομένα δεν έχουν αλλάξει με παρέμβαση χωρίς εξουσιοδότηση. Εάν έχει γίνει κάποια αλλαγή, θα πρέπει αυτή να μπορεί να ανιχνευθεί (π.χ. μέσω της δημιουργίας logs, τα οποία καταγράφουν όλες τις προσπελάσεις στα δεδομένα, μέσω κρυπτογράφησης, η οποία μπορεί να εγυηθεί το απόρρητο και την ακεραιότητά τους, κ.λπ.).
 - γ. Η διαθεσιμότητα: Το σύστημα πρέπει να είναι διαθέσιμο στους χρήστες όταν το χρειάζονται. Εάν ένα σύστημα παύει να είναι διαθέσιμο (π.χ. λόγω βλάβης ή κακόβουλης ενέργειας), θα πρέπει να μπορεί να επανέλθει σε κανονική λειτουργία σε εύλογο χρονικό διάστημα, ή και να υποκατασταθεί όσο χρειάζεται (λχ. μέσω ενός εναλλακτικού συστήματος διαθέσιμου να αναλάβει λειτουργία, κατά την αρχή της αποκατάστασης της διαθεσιμότητας).

ΑΡΘΡΟ 6: Ευθύνες και υποχρεώσεις των ερευνητών - Ρύθμιση των μεταξύ τους σχέσεων

1. Όλοι οι ερευνητές/τριες του Πανεπιστήμιου Αιγαίου θεωρούνται σε σχέση με τις

ερευνητικές δραστηριότητές τους προσωπικά υπεύθυνοι για πράξεις ή παραλείψεις που σχετίζονται με τον παρόντα Κώδικα, την κείμενη νομοθεσία και τις διεθνείς διακηρύξεις και συμβάσεις.

Ειδικότερα, οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται:

- α. Να λαμβάνουν έγγραφη συγκατάθεση από όλους τους συμμετέχοντες στην έρευναή τους νόμιμους εκπροσώπους τους, αφού τους ενημερώσουν πλήρως για το περιεχόμενο και τους σκοπούς της έρευνας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του παρόντος. Η υποχρέωση ενημέρωσης συμπεριλαμβάνει κατά περίπτωση και υποκείμενα τα οποία δεν εμπλέκονται άμεσα στην έρευνα, αλλά επηρεάζονται από τη διεξαγωγή της.
- β. Να διασφαλίζουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων στην έρευνα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- γ. Να τηρούν πλήρη αρχεία για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους, ώστε να υπάρχει δυνατότητα ελέγχου από την Ε.Η.Δ.Ε. ή οποιοδήποτε άλλο αρμόδιο φορέα.
- δ. Να μεριμνούν για την επιλογή των συμμετεχόντων στην έρευνα με τρόπο σύμφωνο με τις αρχές της ισοτιμίας και της αμεροληψίας.
- ε. Να μην επηρεάζονται κατά τη διεξαγωγή της έρευνάς τους από κοινωνικούς, πολιτικούς ή οικονομικούς παράγοντες που δεν σχετίζονται με αυτήν.
- στ. Να μην αποκρύπτουν ή αλλοιώνουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους.
- ζ. Να συμμετέχουν και να συνεργάζονται σε κάθε διαδικασία ελέγχου και διασφάλισης ποιότητας που διενεργείται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ή από άλλους αρμόδιους φορείς.
- η. Να τηρούν τους γενικούς και ειδικούς κανόνες ασφαλείας σε όλους τους χώρους του Πανεπιστημίου Αιγαίου
- θ. Να τηρούν τις αρχές της χρηστής, διαφανούς και αποτελεσματικής χρηματοοικονομικής διαχείρισης.
- ι. Να μη δέχονται, κατά τη σύναψη συμφωνιών χρηματοδότησης, όρους που διακυβεύουν την ελευθερία και την ακεραιότητά τους, καθώς και το κύρος και τα συμφέροντα του Πανεπιστημίου Αιγαίου αναφορικά με τον σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση της έρευνάς τους.
- ια. Να σέβονται τις επιμέρους δεοντολογικές αρχές που σχετίζονται με ποικίλες όψεις της επιστημονικής έρευνας, όπως εξειδικεύονται και εκτίθενται παρακάτω.
- ιβ. Να ενημερώνονται διαρκώς για τις εξελίξεις που αφορούν τις επιμέρους ηθικές αρχές και τους δεοντολογικούς κανόνες που διέπουν το επιστημονικό πεδίο, στο οποίο εξειδικεύονται.

- ιγ. Οι επιστημονικά υπεύθυνοι οφείλουν να είναι απολύτως συνεπείς ως προς τις ανειλημμένες υποχρεώσεις τους προς την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και να ελέγχουν εάν τα μέλη της ερευνητικής τους ομάδας συμμορφώνονται με τον παρόντα Κώδικα.
2. Αναφορικά με τις σχέσεις μεταξύ ερευνητών/τριών ισχύουν τα παρακάτω:
- α. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να σέβονται ο ένας τον άλλο και η συμβολή του καθενός στο τελικό αποτέλεσμα πρέπει να αναγνωρίζεται.
- β. Οι νεότεροι οφείλουν να σέβονται και να αναγνωρίζουν την εμπειρία των παλαιότερων.
- γ. Οι έμπειροι ερευνητές οφείλουν, να αξιολογούν ακριβοδίκαια τις ικανότητες των νεοτέρων, να τους μούν στη μεθοδολογία της έρευνας και να σέβονται την προσωπικότητα τους, αποβλέποντας στην εύρυθμη λειτουργία και πρόοδο της ερευνητικής ομάδας.
- δ. Οι επιστημονικά υπεύθυνοι ερευνητικών έργων μπορεί να αντικαταστήσουν ερευνητές που συμμετέχουν στο έργο σε περίπτωση που παραβιάζουν τον παρόντα Κώδικα ή εκτελούν πλημμελώς το έργο τους.

ΑΡΘΡΟ 7: Σεβασμός δικαιωμάτων τρίτων

Οι ερευνητές/τριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου, κατά τη διεξαγωγή των ερευνών τους, οφείλουν να επιδεικνύουν τον προσήκοντα σεβασμό στην αξιοπρέπεια και στα ατομικά δικαιώματα τρίτων προσώπων, τα οποία εμπλέκονται στην ερευνητική δραστηριότητα. Ιδίως, οφείλουν σεβασμό στην ιδιωτική και την οικογενειακή ζωή τους, ενώ υποχρεούνται να τηρούν απόλυτη εχεμύθεια σχετικά με το υλικό και τα συμπεράσματα της έρευνας που τα αφορούν. Υποχρεούνται να αποφεύγουν κάθε δυσμενή διάκριση πολιτών με κριτήριο την καταγωγή, την γλώσσα, το φύλο, τη φυλή, την θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση και τις πολιτικές πεποιθήσεις.

ΑΡΘΡΟ 8: Σεβασμός διανοητικής ιδιοκτησίας

1. Οι ερευνητές/τριες, κατά τη διεξαγωγή των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και να μη θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας τρίτων, σύμφωνα με τις επιταγές της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων.
2. Οποιοδήποτε πρόσωπο λαμβάνει επίσημα ή ανεπίσημα γνώση της προόδου ή του προϊόντος των ερευνών πριν από την ολοκλήρωση και δημοσιοποίηση των τελικών αποτελεσμάτων, οφείλει να τηρεί εχεμύθεια και να αποφεύγει οποιαδήποτε ιδιωφελή σχετική ενέργεια εκμετάλλευσης της γνώσης ή του προϊόντος της έρευνας.
3. Οι ερευνητές/τριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου αποκτούν πνευματική ιδιοκτησία επί

του αντικειμένου της έρευνας που διεξάγουν και των προϊόντων της, ανάλογα με τον βαθμό συμβολής τους, με την επιφύλαξη του κανονιστικού πλαισίου διαχείρισης έργων που τίθεται από τους φορείς χρηματοδότησης, καθώς και των συμβατικών όρων που διέπουν τις συμφωνίες με αυτούς. Σε κάθε περίπτωση, αν πρόκειται για εφεύρεση, ο ερευνητής/τρια έχει το ηθικό δικαίωμα να αναγνωρίζεται και να δηλώνεται ως εφευρέτης.

4. Η λογοκλοπή, η χρήση τεκμηρίων, στοιχείων και δεδομένων χωρίς την απαιτούμενη άδεια, η ιδιοποίηση ξένων επιτευγμάτων και η παραποίηση αποτελεσμάτων απαγορεύονται και υπόκεινται σε κυρώσεις, όπως ορίζεται από και την κείμενη νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 9: Έγγραφη δήλωση

Οι ερευνητές/τριες, κατά την υποβολή αιτημάτων έγκρισης της έρευνάς τους από την Ε.Η.Δ.Ε., δηλώνουν εγγράφως ότι έλαβαν γνώση του παρόντος Κώδικα και ότι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του, καθώς και με τις αποφάσεις της εν λόγω επιτροπής που σχετίζονται με την έρευνά τους.

ΑΡΘΡΟ 10: Σύνδεση ερευνητικής δραστηριότητας με τις λειτουργίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου

1. Στη διεξαγωγή της έρευνας μπορούν να λάβουν μέρος εκτός από μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου Αιγαίου και άλλες κατηγορίες προσωπικού όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1, παρ. 2 του παρόντος κανονισμού, προσωπικό που έχει αποσπασθεί σε υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες.
2. Η διεξαγωγή της έρευνας στους χώρους του Πανεπιστημίου δεν πρέπει να παρακωλύει τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές διαδικασίες και λειτουργίες.
3. Η διενέργεια της ερευνητικής δραστηριότητας προϋποθέτει έγγραφη ενημέρωση του Διευθυντή του Τομέα και του Διευθυντή του οικείου εργαστηρίου (εφόσον υπάρχει) ή του Ερευνητικού Ινστιτούτου, από τον επιστημονικό υπεύθυνο της έρευνας. Σε κάθε περίπτωση, ακολουθούνται οι διαδικασίες του εσωτερικού κανονισμού του οικείου εργαστηρίου, εφόσον υπάρχει.

ΑΡΘΡΟ 11: Χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου

1. Για τη διεξαγωγή εξωτερικά χρηματοδοτούμενης έρευνας μπορεί να είναι απαραίτητη η χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του Πανεπιστημίου. Σε τέτοια περίπτωση, απαιτείται (α) βεβαίωση του επιστημονικού υπευθύνου ότι έχει λάβει γνώση του παρόντος Κώδικα, τον οποίο και δεσμεύεται να τηρήσει, και (β) σχετική έγκριση και βεβαίωση του οικείου οργάνου διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου όπου ο επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας υπηρετεί (Εργαστήριο, Τομέας, Τμήμα, Κέντρο κ.τλ.), ότι η χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού της θεσμοθετημένης δομής δεν παρακωλύει τις

εκπαιδευτικές διαδικασίες και τις υπόλοιπες ερευνητικές δραστηριότητες των μελών της.

2. Η χρήση εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου για έρευνα ή παροχή υπηρεσιών συνεπάγεται την οικονομική διαχείριση της έρευνας και των οικονομικών αποτελεσμάτων της (εφ' όσον χρηματοδοτείται εκτός τακτικού προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου) από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ε.Λ.Κ.Ε.- Πανεπιστημίου Αιγαίου). Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από την ύπαρξη οικονομικών αποτελεσμάτων, πρέπει να τηρούνται οι κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας.
3. Σε καμία περίπτωση, απαγορεύεται η ως άνω χρήση να εξυπηρετεί σκοπούς που δεν σχετίζονται με την έρευνα.

ΑΡΘΡΟ 12: Απασχόληση μελών Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. σε ερευνητικό έργο εκτός Πανεπιστημίου Αιγαίου

Τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που απασχολούνται σε ερευνητική δραστηριότητα εκτός Πανεπιστημίου Αιγαίου θα πρέπει να τηρούν τις αρχές του παρόντος Κώδικα και της κείμενης νομοθεσίας, σε συνδυασμό με τις τυχόν ανάλογες ρυθμίσεις του φορέα χρηματοδότησης ή του φορέα φιλοξενίας (host entity) της ερευνητικής δραστηριότητας.

ΑΡΘΡΟ 13: Προβολή της έρευνας

1. Πινακίδες, ιστοσελίδες, ανακοινώσεις και γενικά μέσα προβολής των ερευνητικών προγραμμάτων διαμορφώνονται και χρησιμοποιούνται με τρόπο που να εξυπηρετεί την ενημέρωση της επιστημονικής κοινότητας και κάθε ενδιαφερομένου. Η μνεία ενδεχόμενων χορηγών σε δραστηριότητες, ιστοσελίδες ή έντυπα των ερευνητικών ομάδων πρέπει να γίνεται με προσοχή, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση ως προς τον φορέα της έρευνας, να μην παρέχεται η αίσθηση διαφήμισης συγκεκριμένων προϊόντων και να μη δίνεται η εντύπωση της μόνιμης σύνδεσης του χορηγού με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
2. Πινακίδες, ιστοσελίδες και γενικά έντυπα προβολής των προγραμμάτων οφείλουν να αναφέρουν όλους τους συντελεστές της έρευνας.
3. Σε τυχόν δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, παρουσίασής της σε συνέδρια ή στην κατά οποιονδήποτε τρόπο δημοσιοποίησή της θα πρέπει να αναφέρεται η σύνδεση των ερευνητών/τριών με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
4. Για ειδικές κατηγορίες μελών Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. (δικηγόροι, μηχανικοί, κ.λπ.) ισχύουν οι επιπλέον δεσμεύσεις που αφορούν στους κλάδους τους.

ΑΡΘΡΟ 14: Υποχρεώσεις συνεργατών

1. Οι συνεργάτες στην έρευνα οφείλουν:
 - α. να ασκούν την ερευνητική τους δραστηριότητα με κύριο σκοπό τη προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και το όφελος του κοινωνικού συνόλου.

- β. να τηρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας που αναφέρονται στα ερευνητικά αντικείμενα, στις αρχές ηθικής, στους κανόνες ορθής πρακτικής στην έρευνα και στους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματός τους και του παρόντος Κώδικα.
- 2.** Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, οι συνεργάτες απολαμβάνουν ελευθερία της έκφρασης και γνώμης. Οφείλουν ταυτοχρόνως να σέβονται τις κατευθύνσεις που επιβάλλονται για την οργάνωση και καθοδήγηση της ερευνητικής δραστηριότητας από τον υπεύθυνο της έρευνας.
- 3.** Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος από τους συνεργάτες στην έρευνα, ή η μη συμμόρφωσή τους προς τις σχετικές με την παράβαση των αρχών ηθικής και κανόνων δεοντολογίας υποδείξεις των υπευθύνων, μπορεί να συνεπάγεται την αντικατάστασή τους.

ΑΡΘΡΟ 15: Υποχρεώσεις επιστημονικά υπευθύνων

- 1.** Οι υπεύθυνοι της έρευνας οφείλουν, κατά τη διεξαγωγή της:
- α. να τηρούν τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, τις θεμελιώδεις ηθικές αρχές, τους κανόνες της επαγγελματικής δεοντολογίας, καθώς και τον παρόντα Κώδικα, και
- β. να παρακολουθούν την τήρηση των οριζόμενων στο προηγούμενο άρθρο του παρόντος κανόνων εκ μέρους των συνεργατών τους, κατά την εκτέλεση της έρευνας.
- 2.** Οι υπεύθυνοι συλλογικής έρευνας δεν πρέπει να οικειοποιούνται ερευνητικά πορίσματα για δική τους ατομική προβολή ή να εμφανίζουν πορίσματα της έρευνας ως ατομική τους εργασία.
- 3.** Στη συλλογική έρευνα, ο υπεύθυνος της ομάδας οφείλει να μεριμνά για την τήρηση των βασικών αρχών ηθικής και των κανόνων δεοντολογίας από όλα τα μέλη της ομάδας. Ο σεβασμός και η αναγνώριση της ατομικής συμβολής του κάθε ερευνητή και η τήρηση της αρχής της διαφάνειας και της αμοιβαίας ενημέρωσης αποτελούν υποχρέωση όλων των συμμετεχόντων στην έρευνα. Η ειλικρίνεια κατά τη δημοσίευση και την αναφορά επιστημονικών πορισμάτων, η ακεραιότητα ως προς την τήρηση υποσχέσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων, η εχεμύθεια ως προς τα δεδομένα που έχουν αποκαλυφθεί κατά τη διάρκεια κατ' ιδίαν συναντήσεων, ή κατά την εξέταση υποβαλλομένων προς χρηματοδότηση προτάσεων ή εργασιών προς δημοσίευση, η κοινωνική υπευθυνότητα, η προστασία των εθελοντών και ο σεβασμός της προσωπικότητάς τους, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για ευάλωτες ομάδες, αποτελούν βασικές αρχές ορθής ερευνητικής πρακτικής και πρέπει να τηρούνται από όλους τους ερευνητές.
- 4.** Η τυχόν ανάθεση σε τρίτα πρόσωπα μέρους των ερευνητικών ή υποβοηθητικών της έρευνας εργασιών τελεί υπό την ευθύνη και την επίβλεψη του/της υπεύθυνου της έρευνας. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός υπευθύνων, η τήρηση των υποχρεώσεων του παρόντος βαρύνει όλους εξίσου.
- 5.** Επίκληση τίτλου διοικητικής θέσης που κατέχει ο Επιστημονικός Υπεύθυνος σε συλλογικό όργανο, για την επιδίωξη εξωτερικής χρηματοδότησης, που αφορά την ακαδημαϊκή μονάδα που ανήκει, γίνεται με την συγκατάθεση του συλλογικού οργάνου της ακαδημαϊκής

μονάδας, πριν την υποβολή της πρότασης στο φορέα χρηματοδότησης.

6. Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου από τους υπεύθυνους της έρευνας μπορεί να αποτελέσει λόγο για τη διακοπή του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου. Η διακοπή αποφασίζεται από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε., μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, η οποία εκδίδεται κατόπιν σχετικής έγγραφης και ενυπόγραφης καταγγελίας. Πριν από οποιαδήποτε εισήγηση της Ε.Η.Δ.Ε., καλούνται ενώπιον της τόσο ο καταγγέλλων όσο και ο/η υπεύθυνος της έρευνας, για να αναπτύξουν προφορικά ή και εγγράφως τις απόψεις τους σχετικά με την καταγγελία.

II. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΑΡΘΡΟ 16: Κίνδυνοι και οφέλη ως αποτέλεσμα της έρευνας

1. Οι ερευνητές/τριες ακολουθούν τον προσήκοντα ερευνητικό σχεδιασμό, ώστε όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα να μην εκτίθενται σε αναίτιους κινδύνους, οι δε κίνδυνοι για τα άτομα που συμμετέχουν να είναι οι ελάχιστοι δυνατοί και στο μέτρο του δυνατού, μηδενικοί. Οι ερευνητές/τριες, εφόσον αυτό είναι δυνατό, συστήνεται να διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες αυτές αποτελούν ήδη μέρος της διάγνωσης ή αγωγής των συμμετεχόντων.
2. Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει να εκτίθεται σε κίνδυνο η ζωή των συμμετεχόντων ή να επιβαρύνεται η υγεία τους με μη αντιστρέψιμο τρόπο. Οι δε κίνδυνοι θα πρέπει να αντισταθμίζονται από τα ενδεχόμενα οφέλη για τους συμμετέχοντες και από την σπουδαιότητα της γνώσης που αναμένεται να αποκτηθεί, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Γενικότερα, οι ερευνητές/τριες διασφαλίζουν, όταν αυτό είναι δυνατό, ότι οι συμμετέχοντες ή και η κοινωνία συνολικά θα ωφεληθούν από την γνώση που θα αποκτηθεί από την έρευνα.
3. Σε κάθε περίπτωση οι ερευνητές/τριες και οι συμμετέχοντες θα πρέπει να έχουν λάβει γνώση όλων των ενδεχόμενων κινδύνων που ενέχει η προτεινόμενη έρευνα, καθώς και των τρόπων προστασίας τους και να βεβαιώνουν ότι είναι ενήμεροι.

ΑΡΘΡΟ 17: Ενημέρωση και Συγκατάθεση των Συμμετεχόντων

1. Οι ερευνητές/τριες διασφαλίζουν ότι η απόφαση των προσώπων να συμμετέχουν στην έρευνα έχει ληφθεί μετά από πλήρη ενημέρωση για το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί, τους σκοπούς της έρευνας, τους πιθανούς κινδύνους και για τυχόν επιβάρυνση ή δυσφορία. .
2. Κατά την επιλογή των συμμετεχόντων στην έρευνα δεν ακολουθούνται μέθοδοι εξαναγκασμού, δεν δίνονται υποσχέσεις που δεν θα τηρηθούν και προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων.
3. Τα έγγραφα ενημέρωσης για τη διενεργούμενη έρευνα δεν περιλαμβάνουν τίποτα από τα παρακάτω:
 - α) Δεν υπονοούν ότι υπάρχει βέβαιο θετικό αποτέλεσμα με τη συμμετοχή στην έρευνα.

β) Δεν διαφημίζουν την παρέμβαση ή το προϊόν που ερευνάται ως ασφαλές, αποτελεσματική καλύτερο από άλλα υπάρχοντα προϊόντα ή παρεμβάσεις.

γ) Δεν χρησιμοποιούν ορολογία όπως «νέο φάρμακο» ή «νέα θεραπεία», χωρίς να εξηγούν ότι αυτά ερευνώνται για την εφαρμογή τους.

δ) Δεν υπόσχονται δωρεάν αγωγή, όταν ουσιαστικά αυτό σημαίνει ότι οι συμμετέχοντες δεν θα πληρώσουν για να λάβουν μέρος στην έρευνα.

4. Απαιτείται έγγραφη συγκατάθεση από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ή από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους. Αυτή πρέπει να είναι προϊόν ελεύθερης βούλησης και όχι αποτέλεσμα καταναγκασμού ή παραπλάνησης, δύναται δε να ανακληθεί σε κάθε φάση της έρευνας. Όσοι εκ του νόμου δεν είναι ικανοί για δικαιοπραξία καθώς και οι ανήλικοι επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε έρευνα μετά από έγγραφη συναίνεση των νόμιμων αντιπροσώπων τους, βασιζόμενοι στη Σύμβαση του Οβιέδο και τον Γενικό Κανονισμό για την προστασία προσωπικών δεδομένων (εφεξής ΓΚΠΔ) σχετικά με τη γνώμη των ίδιων και την ελεύθερη ανάκληση της συναίνεσης οποτεδήποτε. Η συναίνεση των νόμιμων αντιπροσώπων των ατόμων που δεν είναι ικανά για δικαιοπραξία και των ανηλίκων δεν απαλλάσσει τον ερευνητή από την υποχρέωση λήψης συναίνεσης από τους ανήλικους και από τα άτομα που δεν είναι ικανά για δικαιοπραξία.

5. Η λήψη συγκατάθεσης αποτελεί μια διαδικασία και όχι απλά υπογραφή ενός εντύπου και απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή σε όλες τις πληροφορίες που δίνονται στους υποψήφιους συμμετέχοντες. Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν επαρκή χρόνο να σκεφτούν αν θέλουν να λάβουν μέρος στην έρευνα, ώστε να μην αισθάνονται ότι εξαναγκάζονται να συμμετέχουν.

Το περιεχόμενο του εντύπου συγκατάθεσης πρέπει:

- ✓ να παρουσιάζεται με τρόπο κατανοητό στους υποψήφιους συμμετέχοντες.
- ✓ να δίνεται στη γλώσσα που κατανοούν οι υποψήφιοι συμμετέχοντες.
- ✓ να ορίζει τυχόν ιατρική ορολογία που χρησιμοποιείται

Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει το έντυπο συγκατάθεσης είναι τα παρακάτω:

- ✓ Δήλωση ότι πρόκειται για έρευνα
- ✓ Σκοπός της έρευνας
- ✓ Αναμενόμενη διάρκεια της συμμετοχής του ατόμου στην έρευνα
- ✓ Περιγραφή της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί
- ✓ Προσδιορισμός των διαδικασιών που είναι υπό μελέτη και σε πειραματικό στάδιο
- ✓ Περιγραφή των πιθανών κινδύνων, αν υπάρχουν
- ✓ Περιγραφή του αναμενόμενου οφέλους για το άτομο ή για τους άλλους
- ✓ Αναφορά σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων του ατόμου, την εμπιστευτικότητα, το ποιοι θα έχουν πρόσβαση στα δεδομένα ή την πιθανή δημοσιοποίησή τους
- ✓ Αν ο κίνδυνος είναι περισσότερο από ελάχιστος, εξήγηση των ανεπιθύμητων

ενεργειών ή της πιθανής βλάβης, και αναφορά της πιθανότητας αποζημίωσης και παροχής θεραπευτικής αγωγής στην περίπτωση που προκύψει αυτή η βλάβη

- ✓ Στοιχεία των μελών της ομάδας υλοποίησης του προγράμματος/έργου, με τους οποίους το άτομο μπορεί να επικοινωνήσει αν επιθυμεί πληροφορίες σχετικά με την έρευνα
- ✓ Βεβαίωση ότι η συμμετοχή είναι εθελοντική, ότι η άρνηση συμμετοχής δεν συνεπάγεται καμία συνέπεια για το άτομο και ότι το άτομο μπορεί να αποχωρήσει από τη διενεργούμενη έρευνα οποτεδήποτε το επιθυμεί, χωρίς καμία συνέπεια.
- ✓ Δεν απαιτείται συγκατάθεση για αναδρομικές ή στατιστικές έρευνες όταν διατηρείται η ανωνυμία και οι διατάξεις περί προσωπικών δεδομένων και υπάρχει εξουσιοδοτημένη σχέση των μελών της ομάδας υλοποίησης του προγράμματος/έργου και σχετικές άδειες από την αρχή που τηρεί τα σχετικά δεδομένα.

Σε περίπτωση διεξαγωγής έρευνας με ανώνυμα ερωτηματολόγια αντί του εντύπου συγκατάθεσης θα χορηγείται έντυπο ενημέρωσης.

ΑΡΘΡΟ 18: Ειδικά ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων

1. Οι ερευνητές/τριες συμμορφούμενοι με τον Κανονισμό ΕΕ/679/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), υποχρεούνται να διασφαλίζουν πλήρως την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων κατά τις διαδικασίες της επιλογής συμμετεχόντων, της λήψης πληροφορημένης συγκατάθεσης, καθώς και της συλλογής και της ανάλυσης δεδομένων. Οι ερευνητές/τριες απαιτείται να συνυπολογίζουν κατά το σχεδιασμό του ερευνητικού πρωτοκόλλου, το βαθμό στον οποίο η δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων μπορεί να βλάψει την κοινωνική ή την οικογενειακή υπόσταση των συμμετεχόντων, τη δυνατότητά τους να αναζητήσουν εργασία, την κάλυψή τους από ασφαλιστικές εταιρείες ή ακόμα και την νομική υπόστασή τους. Οι συμμετέχοντες πριν δώσουν τη συγκατάθεσή τους πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με κάθε χρήση των δεδομένων τους, το σκοπό επεξεργασίας αυτών, τους αποδέκτες των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τυχόν διαβιβάσεις αυτών σε Τρίτες Χώρες και το χρονικό διάστημα αποθήκευσης των προσωπικών δεδομένων. Επίσης πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με το αν υπάρχει αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων ή πρόθεση κατάρτισης προφίλ. Σε κάθε περίπτωση οι συμμετέχοντες πρέπει να γνωρίζουν τα στοιχεία επικοινωνίας του επιστημονικά υπεύθυνου του έργου (ή σε περίπτωση μη χρηματοδοτούμενης έρευνας του κύριου ερευνητή) και του υπεύθυνου προστασίας προσωπικών δεδομένων του Πανεπιστημίου Αιγαίου και τον τρόπο άσκησης των προβλεπόμενων δικαιωμάτων τους.
2. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να ακολουθούν λεπτομερείς και αυστηρές διαδικασίες για την προστασία και την ασφάλεια των δεδομένων των συμμετεχόντων (π.χ. κωδικοποίηση, ασφαλής αποθήκευση των δεδομένων, έλεγχος των προσώπων που έχουν πρόσβαση στα δεδομένα, αφαίρεση στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αναγνώριση των

συμμετεχόντων κατά την ανάλυση ή δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της μελέτης).

3. Οι ερευνητές που χρησιμοποιούν υφιστάμενα προσωπικά δεδομένα (π.χ. από προηγούμενο έργο) χωρίς συγκατάθεση (δευτερογενής χρήση), πρέπει να δώσουν εξηγήσεις αναφορικά με τον τρόπο απόκτησης των δεδομένων, την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τις διαδικασίες ανάλυσης και λεπτομέρειες σχετικές με την αρχική συλλογή των δεδομένων, τις διαδικασίες συγκατάθεσης που ακολουθήθηκαν και τη συμβατότητα αυτών με τις αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Οι προαναφερθείσες υποχρεώσεις των ερευνητών περί συμβατότητας με τις αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων ισχύουν και στην περίπτωση που τα προσωπικά δεδομένα δεν συλλέχθηκαν πρωτογενώς απευθείας από τα άτομα (πχ μετά από αίτημα πρόσβασης σε αρχεία υπηρεσιών).

ΑΡΘΡΟ 19: Έρευνα με αντικείμενο τον άνθρωπο στις βιολογικές και κοινωνικές επιστήμες

1. Η έρευνα σε άνθρωπο έχει βασικό στόχο την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία ασθενειών, τη διαφύλαξη και την προαγωγή της υγείας και γενικά τη βελτίωση της ζωής πρώτα του ίδιου και, κατ' επέκταση, του κοινωνικού συνόλου. Η ιδιαιτερότητα και η βαρύνουσα σημασία της έρευνας στον άνθρωπο επιβάλλουν την χάραξη ορισμένων ιδιαίτερων κανονιστικών κατευθύνσεων.
2. Καμία έρευνα, βιολογική, ιατρική, ψυχολογική, κοινωνική ή παιδαγωγική σε άνθρωπο δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς προηγούμενη διεξοδική ενημέρωση και συναίνεση του συμμετέχοντος προσώπου ή του νομίμου αντιπροσώπου του κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενα στο άρθρο 17 του παρόντος.
3. Δικαίωμα στη λήθη ή τη διαγραφή των δεδομένων τους έχουν όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε έρευνα.
4. Η συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης των συμμετεχόντων δεν εγγυάται πάντοτε, ούτε κατ' αποκλειστικότητα, την προστασία των ενδιαφερομένων προσώπων. Σημαντικό μέρος της ευθύνης για την προστασία τους παραμένει στους αρμόδιους του σχεδιασμού και της διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας ή κλινικής μελέτης, ιδιαίτερα όταν πρόκειται να αποφασίσουν από ποιους χώρους και περιβάλλοντα θα αναζητήσουν εθελοντές και θα διεξάγουν την έρευνα. Σε ορισμένα περιβάλλοντα και καταστάσεις επικρατούν συνθήκες που εξ αντικειμένου μπορεί να επηρεάσουν καθοριστικά τη βούληση του προσώπου και κατά συνέπεια να περιορίσουν την ελευθερία και τον αυτοπροσδιορισμό του, όπως για παράδειγμα κράτηση σε σωφρονιστικά καταστήματα, νοσηλεία σε ψυχιατρικά ιδρύματα ή ακόμη και σε μονάδες εντατικής θεραπείας και αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών, διαβίωση σε οίκους ευγηρίας ή σε χώρους φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών, σε συνθήκες ενδοοικογενειακής, κοινωνικής ή πολιτικής βίας, καταστάσεις έκτακτης ανάγκης εξαιτίας φυσικών ή άλλων καταστροφών κ.λπ.. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι ερευνητές έχουν αυξημένες ευθύνες και οφείλουν αιτιολογημένα και εμπεριστατωμένα να τεκμηριώσουν ότι διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις ώστε οι συμμετέχοντες στην έρευνα δεν εκπίπτουν σε απλά «μέσα» πειραματισμού και έρευνας.
5. Δεν επιτρέπεται, κατά την έρευνα ή με πρόσχημα την έρευνα, η οικονομική ή άλλη

- εκμετάλλευση του ανθρώπινου σώματος, από τα όργανα ως το γονιδίωμα του κυττάρου, καθώς και οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη εκμετάλλευση των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτήν, από τους ερευνητές.
6. Η χρηματοδότηση της έρευνας από φαρμακευτική εταιρεία, ή εταιρεία παραγωγής ή εμπορίας μηχανολογικού ή άλλης φύσεως εξοπλισμού ή προϊόντων και εφαρμογών, επιτρέπεται εφόσον υπάρχει έγγραφη αποδοχή από την εταιρεία του παρόντων κώδικα, που διέπει την ερευνητική δραστηριότητα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
 7. Δεν επιτρέπεται η πρόκληση νόσου, πόνου ή σωματικής και ψυχικής δυσφορίας ή η παράταση ή η επιδείνωση υφισταμένης νόσου, πόνου ή σωματικής και ψυχικής δυσφορίας, για ερευνητικούς σκοπούς.
 8. Στα εργαστήρια στα οποία διενεργείται έρευνα σε μικροοργανισμούς - μεταξύ των οποίων και σε γενετικά τροποποιημένους - που είναι δυνατό να προκαλέσουν οποιαδήποτε μόλυνση, αλλεργία ή τοξικότητα, ή μπορούν να αναπαράγονται ή να μεταφέρουν γενετικό υλικό, πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις της νομοθεσίας. Οι μικροοργανισμοί, βάσει επικινδυνότητας, κατατάσσονται σε 4 ομάδες και η έρευνα σε αυτούς διενεργείται σε ειδικά διαμορφωμένα εργαστήρια.
 9. Η Ε.Η.Δ.Ε. αξιολογεί ερευνητικές προτάσεις που, κατά δήλωση του επιστημονικού υπευθύνου, περιλαμβάνουν μελέτες ή δοκιμές σε ανθρώπους (Ν. 4521/2018, άρθρο. 23, παρ.2α), χωρίς να υποκαθιστά το αρμόδιο Επιστημονικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου όπου θα διενεργείται η μελέτη. Η Ε.Η.Δ.Ε. λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη τυχόν προηγούμενη τεκμηριωμένη αξιολόγηση του τελευταίου για συγκεκριμένη κλινική δοκιμή και ελέγχει εάν η υποβαλλόμενη πρόταση καλύπτεται από την άδεια του Επιστημονικού Συμβουλίου.
 10. Η έρευνα σε ανθρώπινα έμβρυα διέπεται από τους κανόνες της νομοθεσίας. Για την έρευνα χρησιμοποιούνται πλεονάζοντες ανθρώπινοι γαμέτες, ζυγώτες και γονιμοποιημένα ωάρια που έχουν διατεθεί για το σκοπό αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 1459 του Α.Κ. Η έρευνα στον τομέα αυτό διενεργείται προκειμένου να διευρυνθεί η γνώση για την ανθρώπινη αναπαραγωγή, να βελτιωθούν οι μέθοδοι διάγνωσης και θεραπείας της υπογονιμότητας, καθώς και του ελέγχου της γονιμότητας (αντισύλληψης), να εντοπισθούν τα αίτια των αποβολών και να αναπτυχθούν τρόποι αντιμετώπισής τους, να αναπτυχθούν τεχνικές ελέγχου και θεραπείας των γενετικών νόσων και των συγγενών ανωμαλιών, να μελετηθεί η βιολογία των εμβρυϊκών βλαστικών κυττάρων και οι πιθανές θεραπευτικές χρήσεις τους. Η έρευνα διενεργείται ύστερα από άδεια της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας, έγγραφη συναίνεση των δοτών, προηγούμενη αντίστοιχη έρευνα σε ζωικά πρότυπα, εκτός αν αυτό δεν είναι επιστημονικά εφικτό, και άδεια της Εθνικής Αρχής Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΙΥΑ). Οι ερευνητές δεσμεύονται από τις αρχές της συγκατάθεσης κατόπιν ενημέρωσης των δοτών των γαμετών, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία.
 11. Στις κοινωνικές έρευνες, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής έρευνας στο πλαίσιο ευρύτερου διεπιστημονικού ερευνητικού έργου, οι ερευνητές οφείλουν να σέβονται τις

πολιτιστικές και ατομικές διαφορές ρόλων και θέσεων, συμπεριλαμβανομένων και όσων οφείλονται στην ηλικία, στο φύλο, στη φυλή, στη μειονότητα, στην εθνική προέλευση, στη θρησκεία, στις σεξουαλικές προτιμήσεις, στην αναπηρία, στη γλώσσα και στο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο. Είναι ευαίσθητοι στις πραγματικές ή προσλαμβανόμενες ιεραρχήσεις και ανισότητες σχέσεων μεταξύ ερευνητών και συμμετεχόντων στην έρευνα και διασφαλίζουν τις απαραίτητες θεωρητικές, μεθοδολογικές και ερευνητικές προϋποθέσεις για την ανάδειξη του γνήσιου λόγου και της οπτικής των συμμετεχόντων στην έρευνα. Δεν εκμεταλλεύονται πρόσωπα με τα οποία έχουν συμβουλευτική ή άλλη παρόμοια σχέση που εξ αντικειμένου δημιουργεί σχέση ανισότητας (π.χ. ασθενείς, πελάτες κ.λπ.). Δημιουργούν, διατηρούν, διανέμουν, φυλάσσουν, συντηρούν και διαθέτουν αρχεία και δεδομένα που σχετίζονται με την έρευνά τους, σύμφωνα με τη νομοθεσία και με τον παρόντα Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας.

12. Η έρευνα στον αθλητισμό θα πρέπει να διέπεται από τα Ολυμπιακά ιδεώδη. Δεν επιτρέπεται η χρήση μεθόδων που αντιβαίνουν τους ισχύοντες κανονισμούς για την αύξηση της αθλητικής απόδοσης.
13. Η διεξαγωγή έρευνας στα σχολεία της Ελληνικής Επικράτειας απαιτεί γνωμοδότηση του Τμήματος Ερευνών, Τεκμηρίωσης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.
14. Η έρευνα σε πτώμα μπορεί να γίνει μόνο μετά από έγγραφη συγκατάθεση των οικείων ή αν έχει υπάρξει έγγραφη συγκατάθεση του προσώπου, όσο ήταν εν ζωή και με την επιφύλαξη μη διατύπωσης ρητής αντίρρησης από πλευράς του. Εάν πρόκειται για αζήτητο πτώμα, η έρευνα δεν μπορεί να αρχίσει πριν περάσουν τουλάχιστον 10 ημέρες από τον θάνατο.
15. Σε ενδεχόμενες έρευνες σε κρατούμενους, οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν για αυτούς (Σωφρονιστικός Κώδικας), λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις επιταγές του Κώδικα Δεοντολογίας της Εγκληματολογίας. Δεν επιτρέπονται σε καμία περίπτωση πειράματα που αποβλέπουν στην αναζήτηση μεθόδων ανάκρισης ή άλλων μέσων, που μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους στη σωματική και ψυχική τους υγεία, ή να μειώσουν την ηθική τους υπόσταση και να προσβάλλουν την ανθρώπινη ιδιότητά τους.
16. Η έρευνα σε παιδιά, ανήλικους και άλλες ευάλωτες ομάδες πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη και τα αποτελέσματά της να μην μπορούν να παραχθούν με άλλο τρόπο ή με τη συμμετοχή άλλων ομάδων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα από τους ερευνητές για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, των ανηλίκων και των ευάλωτων ομάδων, όταν κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα.
17. Ειδικά όσον αφορά έρευνες σε παιδιά, πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που συνοψίζουν βασικά σημεία του Κώδικα Δεοντολογίας στην Έρευνα με Παιδιά που εξέδωσε η Εταιρεία για την Έρευνα στην Ανάπτυξη του Παιδιού [Society for Research in Child Development (SRCD), <https://www.srcd.org/about-us/ethical-standards-research>]. Μεταξύ άλλων:

- α. Οι ερευνητές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν καμία ερευνητική διαδικασία, η οποία δύναται να είναι επιζήμια για το παιδί είτε σωματικά είτε ψυχολογικά. Ανεξαρτήτως ηλικίας των παιδιών, τα δικαιώματα αυτών υπερισχύουν των δικαιωμάτων του ερευνητή.
- β. Πριν την έναρξη της έρευνας και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 17 του παρόντος, οι ερευνητές πρέπει να λαμβάνουν την έγγραφη συγκατάθεση των συμμετεχόντων και των νομίμων αντιπροσώπων τους, ήτοι σε περίπτωση ανηλίκου, τόσο των ασκούντων τη γονική μέριμνα γονέων ή των ατόμων που ασκούν την επιμέλειά τους, όσο και του ίδιου του παιδιού, εφόσον είναι ηλικίας 7 ετών και άνω, κατόπιν ενημέρωσής τους. Οφείλουν να ενημερώνουν το παιδί και τους νομίμους αντιπροσώπους του για όλα τα χαρακτηριστικά της έρευνας, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την απόφαση συμμετοχής και να απαντούν στις ερωτήσεις του παιδιού με όρους που να ανταποκρίνονται στο επίπεδο κατανόησής του. Ο ερευνητής θα πρέπει να σέβεται την ελευθερία του παιδιού να επιλέξει τη συμμετοχή του ή όχι στην έρευνα, καθώς και να διακόψει τη συμμετοχή του ανά πάσα στιγμή.
- γ. Όταν πρόκειται για έρευνα με βρέφη, οι ερευνητές θα πρέπει να δώσουν όλες τις απαραίτητες εξηγήσεις προς τους γονείς και να είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στους δείκτες δυσφορίας των βρεφών, προκειμένου να λάβουν τη συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης των γονέων.
- δ. Για τη συμμετοχή παιδιών και ανηλίκων σε έρευνα απαιτείται εκτός από τη δική τους γνώμη και η συναίνεση των γονέων ή των ατόμων που ασκούν την επιμέλειά τους. Η συναίνεση των γονέων ή των ατόμων που ασκούν την επιμέλειά τους, ή όσων ενεργούν στη θέση των γονέων (π.χ. διευθυντές ιδρυμάτων κ.λπ.), ύστερα από ενημέρωσή τους, θα πρέπει να αποκτάται κατά προτίμηση γραπτώς ή με τις προϋποθέσεις του άρθρου 17.4 του παρόντος.
- ε. Πρέπει επίσης να υπάρχει συναίνεση ύστερα από ενημέρωση οποιουδήποτε προσώπου, του οποίου η συναλλαγή με το παιδί αποτελεί αντικείμενο της μελέτης (π.χ. εκπαιδευτικών).
- στ. Οι προσωπικές πληροφορίες που δίνονται από τους συμμετέχοντες στη διάρκεια της έρευνας πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικές. Η ανωνυμία των συμμετεχόντων θα πρέπει να διατηρείται και δεν θα πρέπει να γίνεται χρήση καμίας πληροφορίας για την οποία δεν υπάρχει έγκριση.

ΑΡΘΡΟ 20: Χρήση ζώων για επιστημονική έρευνα

1. Η έρευνα σε ζώα εργαστηρίου πρέπει να διενεργείται μόνο εφόσον δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος έρευνας, στον απολύτως αναγκαίο αριθμό ζώων και με ιδιαίτερη μέριμνα των ερευνητών/τριων να αποφεύγονται η άσκοπη ταλαιπωρία και ο πόνος.
2. Σύμφωνα με τις αρχές προστασίας των ζώων, η έρευνα θα πρέπει να έχει ως γνώμονα την

ηθική αντιμετώπιση των ζώων, αναφορικά με το σεβασμό της γενετικής ταυτότητάς τους, την επιλογή του κατάλληλου για πειραματικούς σκοπούς είδους ζώου, τον αριθμό των ζώων που θα χρησιμοποιηθούν και των συνθηκών διαβίωσης τους.

3. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή αντιμετώπιση των ζώων για πειραματικούς σκοπούς είναι η γνώση των μορφολογικών και φυσιολογικών χαρακτηριστικών τους, καθώς και των "ζωοτεχνικών" απαιτήσεών τους. Κατά συνέπεια, η στέγαση, η διατροφή και η περιποίηση πρέπει να είναι ανάλογες με τις ανάγκες και τις επιθυμίες των ζώων. Οι λελογισμένες απώλειες που υφίστανται τα ζώα ως προς την ευζωία τους πρέπει να εξισορροπούνται από τα προσδοκώμενα επιστημονικά οφέλη της έρευνας.
4. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις όπου χρησιμοποιούνται ζώα εργαστηρίου/πειραματόζωα (όπως λ.χ. ποντίκια) θα πρέπει να ακολουθούνται οι κανόνες που καθορίζονται από την Οδηγία 2010/63/Ε.Ε. "περί προστασίας των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς" και το Π.Δ. 56/2013, περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας στην εν λόγω οδηγία, ιδίως ως προς τη διατήρηση και χρήση των ζώων αυτών σε εγκαταστάσεις εγκεκριμένες από τις αρμόδιες υπηρεσίες και την έγκριση των εφαρμοζομένων πειραματικών πρωτοκόλλων από την Επιτροπή Αξιολόγησης Πειραματικών Πρωτοκόλλων (Ε.Α.Π.Π.).

ΑΡΘΡΟ 21: Γενετική τροποποίηση, CRISPR/Cas

Η έρευνα σε Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (Γ.Τ.Ο.) διενεργείται σε ειδικά διαμορφωμένα εργαστήρια που πληρούν τις κατάλληλες προδιαγραφές. Από τη σχετική έρευνα πρέπει να παρέχεται εξειδικευμένη πληροφορία για τις πιθανές βλάβες στο περιβάλλον και στον άνθρωπο, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση ή τον μετριασμό των πιθανών κινδύνων. Η χρήση της τεχνολογίας CRISPR/Cas9 πρέπει να τυγχάνει ιδιαίτερης προσοχής και να αντιμετωπίζεται όπως οι Γ.Τ.Ο., ιδιαίτερα όσον αφορά την ιχνηλασιμότητα και τη χρήση της σε οργανισμούς που διαβιούν σε φυσικά οικοσυστήματα. Η έρευνα σε γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς διεξάγεται με βάση τους εκάστοτε ισχύοντες κανόνες και προβλέψεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας. Ειδικότερα πρέπει να είναι συμβατή με τα ακόλουθα νομοθετήματα (η απαρίθμηση είναι ενδεικτική):

- α) Υ.Α. 38639/2017 (ΦΕΚ Β' 1334/21.9.2005) Καθορισμός μέτρων και όρων για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18" για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ" του Συμβουλίου της 12ης Μαρτίου 2001 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων", όπως αυτή τροποποιήθηκε με την Υ.Α. 2775/128098 (ΦΕΚ Β' 4287/08.12.2017) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία (ΕΕ) 2015/412 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2015, για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/18/ΕΚ όσον αφορά τη δυνατότητα που παρέχεται στα κράτη μέλη να περιορίζουν ή να απαγορεύουν την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ) στην επικράτειά τους (ΕΕ L 68 της 13.3.2015, σ. 1), καθώς και Υ.Α. ΗΠ/116428/1943 (ΦΕΚ Β'

831/02.07.2002) Καθορισμός μέτρων και όρων για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών (ΓΤΜ).

β) Κανονισμός (ΕΚ) 1946/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 2003 για τις διασυνοριακές διακινήσεις γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών Κανονισμός (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Σεπτεμβρίου 2003 για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές και Κανονισμός (ΕΚ) 1830/2003 σχετικά με την ιχνηλασιμότητα και την επισήμανση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών και την ιχνηλασιμότητα τροφίμων και ζωοτροφών που παράγονται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς, και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

ΑΡΘΡΟ 22: Περιβαλλοντική υγεία και ασφάλεια, προστασία περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας

Η διεξαγωγή της έρευνας πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να ελαχιστοποιεί τους πιθανούς κινδύνους για το περιβάλλον. Ειδικότερα, πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση των νόμων που έχουν θεσπιστεί για την προστασία του περιβάλλοντος περιλαμβανομένης και της διαχείρισης των αποβλήτων (ενδεικτικά Ν.Δ. 86/1969, Ν. 743/1977, Ν. 998/1979, Ν. 1650/1986, Ν. 1892/1990, ν. 2612/1998 και Π.Δ. 55/1998). Επίσης πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση των νόμων που έχουν θεσπιστεί για την προστασία της βιοποικιλότητας και των επαπειλούμενων ειδών (Σύμβαση Ο.Η.Ε. για τη Βιολογική Ποικιλότητα, Πρωτόκολλο για την Βιοασφάλεια EUROPA). Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με ενδεχομένους κινδύνους για το περιβάλλον και να μεριμνούν για την ελαχιστοποίησή τους.

ΑΡΘΡΟ 23: Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς

Καμία έρευνα δεν δικαιολογεί προσβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά παράβαση των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας. Κατά την εκτέλεση τεχνικών έργων στο πλαίσιο στο πλαίσιο διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει να τηρούνται οι κανόνες δεοντολογίας του Επαγγελματικού Κώδικα των Ελλήνων Μηχανικών, που εκδόθηκε βάσει των άρθρων 24 και 26 του από 27-11/14-12-1926 Π.Δ. "Περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων".

ΑΡΘΡΟ 24: Έρευνα σε τρίτες χώρες (Ιδιαίτερα σε χώρες εκτός Ε.Ε.)

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας πρέπει να διασφαλίζεται ότι η χρήση πόρων (π.χ. ιστοί ζώων, γενετικό υλικό, ζώα, υλικό ιστορικής και πολιτιστικής αξίας, προστατευόμενα είδη κ.ά.), γίνεται σύμφωνα με τις αρχές και τους νόμους της τρίτης χώρας και της Ε.Ε.. Πρέπει να παρέχονται επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την εισαγωγή, εξαγωγή, μεταφορά και διακίνηση υλικών και δεδομένων μεταξύ (χωρών της) Ε.Ε. και τρίτων χωρών. Τέλος, να

λαμβάνονται υπόψη πιθανοί κίνδυνοι σχετικά με την ασφάλεια ερευνητών/τριών κατά την διεξαγωγή έρευνας σε τρίτες χώρες.

ΑΡΘΡΟ 25: Έρευνα διπλής χρήσης (πολιτική, στρατιωτική)

Στις περιπτώσεις υποβολής προτάσεων ερευνητικών προγραμμάτων με εν δυνάμει διπλή χρήση, πολιτική ή στρατιωτική (dual use), ή υποβολής προτάσεων σε στρατιωτικούς οργανισμούς, πρέπει να γίνεται σαφής αναφορά στις μη πολιτικές χρήσεις και να τεκμηριώνεται επαρκώς η ανάγκη διεξαγωγής των ερευνών αυτών, καθώς και ο ειδικός χειρισμός για τη δημοσιοποίηση πιθανά ευαίσθητων ερευνητικών αποτελεσμάτων.

ΑΡΘΡΟ 26: Πιθανότητα κακόβουλης χρήσης ερευνητικών αποτελεσμάτων εκ μέρους τρίτων

Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να συνυπολογίζουν τις επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν από την κακόβουλη χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους από τρίτα πρόσωπα. Το ενδεχόμενο αυτό πρέπει να ελαχιστοποιείται μέσω της ανάλυσης κινδύνου και της λήψης των ενδεδειγμένων κατά περίπτωση μέτρων κατά τη διεξαγωγή της έρευνας. Οι ερευνητές/τριες έχουν ηθική υποχρέωση να μην παρέχουν σε τρίτα πρόσωπα τη δυνατότητα τέλεσης επιβλαβών πράξεων, οι οποίες θα ήταν αδύνατο να επιτευχθούν χωρίς τα αποτελέσματα της έρευνάς τους.

ΑΡΘΡΟ 27: Ευθύνη και υποχρεώσεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου δια των αρμοδίων οργάνων του υποχρεούται:

- 1.** Να προάγει, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του, την επιστημονική έρευνα, αξιοποιώντας ακριβοδίκαια και με διαφάνεια τους διαθέσιμους πόρους.
- 2.** Να διασφαλίζει, στο πλαίσιο της γενικότερης αρχής της ακαδημαϊκής ελευθερίας και του παρόντος Κώδικα, την απρόσκοπτη διεξαγωγή της έρευνας και να μεριμνά για την προστασία των δικαιωμάτων των ερευνητών.
- 3.** Να μεριμνά στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την γνωστοποίηση, την αναγνώριση και τη διάχυση των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας.
- 4.** Να φροντίζει για την εμπέδωση των αρχών που διέπουν την ηθική της έρευνας και της βιοηθικής από το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας καθώς και για συνεχή σχετική ενημέρωση των μελών της.